

NYÍREGYHÁZA MEGYEI JOGÚ VÁROS
KÖZGYŰLÉSÉNEK

138/2020. (X.01) számú

h a t á r o z a t a

"NYÍREGYHÁZA Megyei Jogú Város Vállalkozásfejlesztési Alap létrehozásához szükséges előkészítő dokumentum elfogadásáról"

A Közgyűlés

az előterjesztést megtárgyalta és az abban foglaltak alapján,

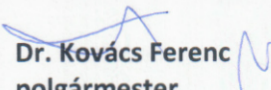
1. Nyíregyháza Megyei Jogú Város Vállalkozásfejlesztési Alap létrehozásához szükséges előkészítő dokumentumot **jóváhagyja**,
2. A Közgyűlés **felhatalmazza** Dr. Kovács Ferenc polgármestert, hogy Nyíregyháza Megyei Jogú Város Vállalkozásfejlesztési Alapjának létrehozása érdekében a szükséges előkészületeket tegye meg és folytassa le az egyeztetéseket.

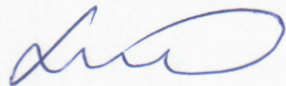
Felelős: Dr. Kovács Ferenc Polgármester

Hagymási Gyula Polgármesteri Kabinet Fejlesztési helyettes kabinetvezető
Pató István, Városfejlesztési és Városüzemeltetési Osztályvezető
Bartók Dávid, Nyíregyházi Ipari Park Nonprofit Kft. ügyvezető

Határidő: folyamatos

k.m.f.

Dr. Kovács Ferenc
polgármester

Dr. Szemán Sándor
címetes főjegyző

Erről értesülnek:

- 1./ a Közgyűlés tagjai
- 2./ a címetes főjegyző és a Polgármesteri Hivatal belső szervezeti egységeinek vezetői

**Melléklet Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlésének 138/2020.(X.1.)
számú határozatához**

Finanszírozási hiányhelyzetet bemutató GAP-elemzés Nyíregyháza városában

Tartalom

1. Vezetői összefoglaló	1
2. Nyíregyháza város stratégiai terveiről	9
2.1. Kiinduló általános stratégiai jellemzők	9
2.2. A gazdaságfejlesztési stratégiáról.....	13
3. Helyi gazdasági adottságok	18
3.1. A helyi vállalkozások jellemzői.....	18
3.2. Felsőoktatási intézmények a városban	35
4. Városi alapok működésének jellemzői	38
5. Lehetséges célcsoportok	41
5.1. Földrajzi kiterjedés	41
5.2. Vállalati méret, vállalat típusok.....	42
5.2.1. Nagyvállalatok, beruházásösztönzés	42
5.2.2. Középvállalatok	43
5.2.3. Kis- és mikrovállalatok, startupok	44
5.3. Ágazatok	45
5.4. Összefoglalás	47
6. Konzisztenciavizsgálat	49
6.1. Az országos alapok jelenléte Nyíregyházán	49
Széchenyi Tőkebefektetési Alap.....	49
Hiventures	51
CV Alapkezelő Zrt.....	54
6.2. A koronavírus nyomán megjelenő új finanszírozási lehetőségek	55

7. A finanszírozási hiány meghatározása.....	65
8. Az alap működésének intézményi háttere.....	70
9. Szabályozási keretek	76

1. Vezetői összefoglaló

Jelen tanulmányunk célja a finanszírozási hiányhelyzet felmérése Nyíregyháza városában, illetve ennek eredményeként egy vállalkozásfejlesztési alap létrehozására való javaslattevés. Az alap létrehozásához a tanulmány keretében felmértük a város jelenlegi gazdasági helyzetét szakmai interjúk, valamint statisztikai adatok elemzésének segítségével. A tanulmányban javaslatot teszünk az alap fő célcsoportjaira, valamint arra vonatkozóan, hogy milyen módon tud sikeresen működni az alap és ehhez milyen helyi szereplők bevonása szükséges.

A statisztikai adatok alapján a legfontosabb következtetések az alábbiak:

- 2017-ben a nyíregyházi vállalkozások 90,72 százaléka mikrovállalkozás volt, 5,03 százaléka 10–19 főt, 2,67 százaléka 20–49 főt, 1,34 százaléka 50–249 főt, míg 0,23 százaléka több mint 250 főt foglalkoztatott. Nyíregyházán tehát jelentős a mikrovállalkozások aránya, de azért megtalálható a közép- és nagyvállalati kör is, bár ezek alacsonyabb aránya korlátozza a város gazdaságának növekedési lehetőségeit. Hosszabb távon azonban a kisvállalkozói rétegből esély nyílik közepes, illetve nagyobb vállalatok kialakulására.
- A 2018-as beszámolók alapján Nyíregyházán 855 vállalatnak volt legalább 100 millió forint árbevétele. 127 vállalat bevétele ugyanakkor elérte az 1 milliárd, míg 16 vállalaté a 10 milliárd forintot.
- 15 olyan vállalkozás működik a városban, mely legalább 250 főt foglalkoztat. Ebből 7 vállalkozás a feldolgozóiparban működik (2 vállalkozás gumibroncsot, gumiömlőt gyárt, 1 egyéb gumiterméket, 1 játékgyártással, 1 táskafélék, szíjzat, 1 fémszerkezet gyártásával, míg egy nonprofit vállalkozás felsőruházat gyártásával foglalkozik). A maradék 8 nagyvállalat közül 1 vízellátással, 1 hulladékgazdálkodással, 1 ingatlanügyletekkel, 1

kereskedelemmel, 1 mezőgazdasággal, 1 pénzügyi, biztosítási tevékenységgel foglalkozik, 2 pedig adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenységet végez.

- A város gazdaságában meghatározó szerepe van a gumiabroncsokat gyártó Michelinnek, mely a város harmadik legnagyobb foglalkoztatója. A második legnagyobb foglalkoztató a LEGO, mely egyben Nyíregyháza legnagyobb exportőre. A legnagyobb nyíregyházi székhelyű foglalkoztató a több mint 2000 munkavállalót alkalmazó Pro-Team Nonprofit Kft., mely felsőruházat gyártásával társadalmilag hasznos tevékenységet végez (megváltozott munkaképességűek foglalkoztatása). Azonban a vállalat országszerte számos telephellyel rendelkezik, a Nyíregyházán foglalkoztatott munkavállalók száma nagyjából az összes munkavállaló 10 százalékát teszi ki.
- A városban 77 olyan vállalkozás azonosítható, ahol a munkavállalók száma eléri az 50 főt. Ebből 31 vállalkozás a feldolgozóiparban, 15 pedig a kereskedelmi ágazatban végzi tevékenységét.
- A feldolgozóiparban működő 50 főnél többet foglalkoztató vállalatok főként a gumi-, műanyag termék, illetve fémfeldolgozási termék gyártása alágakban működnek. Az adatok és a mélyinterjúk alapján előbbi nevezhető a város húzóágazatának.
- A 100 millió forint feletti árbevétellel rendelkező vállalkozásokat ágazonként vizsgálva megállapítható, hogy az árbevétel 43,1 százaléka a feldolgozóiparhoz, 36,1 százaléka a kereskedelemhez, míg 9,8 százaléka az építőiparhoz kapcsolódik. A három ágazat részesedése a hozzáadott értékből rendre 54,8, 17,8, illetve 9,6 százalék. Érdeemes azonban ismét megemlíteni a Michelin, illetve a LEGO kiemelt szerepét a város gazdaságában, ugyanis ez a két vállalat adja a 100 millió forint feletti árbevétellel rendelkező feldolgozóipari vállalatok nettó árbevételének több mint felét.

- A Befektetés-ösztönzési Stratégia megalapozásaként 2019 júliusában elkészített vállalati felmérés alapján Nyíregyháza üzleti környezetének megítélése alapvetően kedvező: a megkérdezett vállalatok fele támogatónak tartja az üzleti környezetet.
- Magasnak mondható az újrabefektetési kedv a vállalkozások körében (75 százalék), míg a megkérdezett vállalatok 66 százaléka tervez fejlesztést végrehajtani a következő egy évben.
- Problémaként jelentkezik azonban az álláshelyek betöltése a vállalkozások 61 százalékánál, ezek legfőbb oka a szakképzettség és/vagy munkatapasztalat hiánya, valamint a kevés jelentkező.

A város életében a vállalkozások tevékenysége mellett fontos szerepet tölthet be a Nyíregyházi Egyetem is, melynek kapcsolódása a város gazdasági életéhez fokozatosan erősödik. Az egyetem is szerepet játszhat a város startup-kultúrájának kialakításában (pl. a kialakítás alatt álló Technológia- és Tudástranszfer Iroda révén). Az egyetem képzési portfóliója rendkívül széles, megtalálható benne a pedagógusképzéstől kezdve a műszakin át egészen a gazdasági képzésekig szinte minden.

A mélyinterjúk alapján levonható legfontosabb következtetések az alábbiak:

- A város gazdasági élete nem áll meg a város határainál, szorosak a régióon belüli, valamint a határmenti külföldi területekkel való kapcsolatok.
- A gumi- és műanyagipar tekinthető a város húzóágazatának, ebben az ágazatban működnek a legnagyobb vállalkozások, de több építőipari, fémipari vállalat is jelen van, míg a turizmus nagyon sokat fejlődött az utóbbi években, ebben látja több megkérdezett is a város kiugrási lehetőségét.
- A mezőgazdaság, illetve az élelmiszeripar komoly hagyománnyal bír a megye területén, illetve manapság is jelen van, de kisebb súllyal.

- A városban működő kkv-k sok esetben a városban működő nagyvállalatok beszállítói.
- A nagyvállalatok nagyon nyitottak akár képzésekről, rendezvényekről, gyárlátogatásokról, akár a kkv-kkal való együttműködésről van szó, aktívan részt vesznek a város életében.
- Nyíregyháza elhelyezkedéséből adódóan nagy potenciállal rendelkezik, mind Debrecen, mind pedig a határok közelsége pluszlehetőségeket biztosít a vállalkozások számára (pl. beszállítás lehetősége debreceni vállalkozásoknak, nagyobb vállalatoknak olcsó munkaerő).
- A Nyíregyházi Egyetem szerepe a városban, valamint a kutatás-fejlesztés területén folyamatosan erősödik, köszönhetően az egyetem vezetősége részéről megjelenő konstruktív hozzáállásnak.
- A Nyíregyházi Egyetem szerepe a városban, valamint a kutatás-fejlesztés területén folyamatosan erősödik, köszönhetően az egyetem vezetősége részéről megjelenő konstruktív hozzáállásnak.
- A startupok szerepe jelenleg elhanyagolható mértékű a városban, itt van fejlődési lehetőség.
- A belső iparterületeken (pl. Tünde utca, Debreceni út) található kkv-knak problémát okoz a további terjeszkedés, úgymond „beszorultak” a lakóövezetek közé.
- A kkv-k fejlődéséhez, beruházásaihoz szükség van külső források igénybevételére.

Az alap célcsoportjai kapcsán a következőket javasoljuk:

- Az alap földrajzilag koncentráljon Nyíregyháza városára.
- Az alap célcsoportját a növekedési potenciállal rendelkező közepes, illetve kisvállalatok alkossák, az utóbbiba beleértve akár a startupokat és a mikrovállalkozásokat is – figyelembe véve, hogy e vállalatok több esetben a

részben MFB-, részben uniós forrásból támogatást nyújtó Hiventures tőkealapjainak is célcsoportját képezik.

- A rendszerváltás után vállalkozásba fogó generáció jelentős része napjainkban éri el azt a kort, hogy szükséges a vállalkozását a következő generáció számára átörökítenie. Ebben az ágazatokon átívelő célcsoportban szintén lehet szerepe az alapnak.
- Az elemzés elkészítése során több olyan iparágat azonosítottunk, melyek az alap elsődleges célcsoportjai lehetnek – természetesen nem korlátozva az alap tevékenységét kizárólag ezen iparágakra. Ezek a következők:
  - Turizmus és vendéglátás: Nyíregyháza egyre vonzóbb turisztikai célpont, amennyiben a turizmus visszaáll a koronavírus-járványt megelőző pályájára, úgy a későbbiekben a szálláshelyek további bővítése válhat szükségessé.
  - Feldolgozóipar: a feldolgozóipar szerepe a városban jelentős, ezen belül is kiemelkedik a gumi- és műanyagipar, a fémipar, gépipar és az élelmiszeripar. A tőkealap számára elsősorban utóbbi három lehet releváns. A feldolgozóiparon belül érdemes kiemelni a beszállítókat is, melyek beruházásai szintén nagy költséget jelenthetnek. Az ágazat nagy összegű beruházásait tudja segíteni a tőkealap.
  - Építőipar: a városban és a megyében több jelentős építőipari cég is működik, az ő finanszírozásuk is beletartozhat az alap célcsoportjába.
  - Informatika: az ágazatban szereplő vállalkozások hagyományosan a tőkealapok befektetési célpontjait képezik. Jelenleg Nyíregyházán nem számottevő az ágazat jelenléte, azonban a későbbiekben esetlegesen létrejövő vállalkozások, startupok potenciális célcsoportot jelenthetnek. A város digitális gazdaság megteremtését, fejlesztését célzó programokban (pl. TechTown) való részvétele is előrevetíti e vállalkozások későbbi megjelenését.

A finanszírozási hiány felmérése, illetve az alap potenciális célcsoportjai alapján olyan alap létrehozását javasoljuk, melynek nagysága a kiemelt tényezőket figyelembe véve az 5,6 milliárd forintot érheti el. Ilyen kiemelt tényezők közé sorolnánk a már működő országos alapok aktuális gyakorlatát és tapasztalatát, a helyi döntéshozók által a tapasztalt helybeni érdeklődést a felállítandó alap forrásai iránt, az egyéb helyi tőkealap-kezdeményezések alakulását, valamint az aktuális gazdasági válsághelyzetben az alap által betölthető helyi fejlesztéspolitikai szerepet.

Az alap méretének meghatározására legalább három szereplő bevonásával kell sort keríteni (önkormányzat, alapkezelő, MFB Invest), szükség szerint más, helyi gazdasági szereplőkkel együttesen (pl. Nyíregyházi Városfejlesztési és Ipari Park Nonprofit Kft.).

Az alap működtetésébe az MFB Invest által kijelölt alapkezelő mellett érdemes bevonni a város által erre kijelölt szereplőt (pl. Nyíregyházi Városfejlesztési és Ipari Park Nonprofit Kft.), illetve juthat feladat a kamarának, a PRIMOM-nak, valamint az egyetemnek is. Az alap működtetése során a legfontosabb lépések, illetve ebben a városi szereplő legfontosabb feladatai a következők lehetnek:

- A helyi cégek tájékoztatása: ebben a helyi szereplőnek kiemelt feladata van, workshopok, tájékoztatók, kiadványok, internetes felületek segítségével tájékoztatnia kell a helyi vállalkozásokat a tőkealap legfontosabb jellemzőiről.
- Potenciális cégek gyűjtése, ráhordás: itt szintén fontos a helyi vállalkozásokat ismerő szereplő bevonása, aki segíthet a potenciális vállalkozások megtalálásában és ráhordásában.
- Projektek előszűrése: ebben a lépésben kiszűrésre kerülnek azon projektek, amelyek számára a tőkeági finanszírozás biztosan nem megfelelő. Az

előszűrést végezheti a Nyíregyházi Városfejlesztési és Ipari Park Nonprofit Kft..

- Cégek átvilágítása, értékelése, befektetési döntés: az alapkezelő és a városi szereplő mellett itt szerepe lehet helyi vállalkozások képviselőinek, az egyetemnek és a kamarának.
- Szerződéskötés, forráskihelyezés: az alapkezelő feladata.
- Folyamatos monitoring, menedzselés: a programba bevont vállalkozások folyamatos támogatása, monitoringja szükséges. Ebben és a vállalkozásokkal folytatott folyamatos párbeszédben is elengedhetetlen helyi szereplő részvétele.
- Exit: elsősorban az alapkezelő feladata.

A tervezett alap forrása az MFB Investtől származik, így állami támogatásról beszélhetünk, azonban több lehetőség is rendelkezésre áll ahhoz, hogy ez ne minősüljön tiltott támogatásnak. Figyelembe véve egy vállalkozásfejlesztési alap felállításának folyamatát, befektetéseinek jellegét és várható volumenét, az általános csoportmentességi rendelet (ÁCSR) jogcímeknek való megfelelés lehet a legmegfelelőbb megoldás az alap felállítására, illetve működtetésére. Az ÁCSR-jogcímek közül elsődlegesen a következők alkalmazását javasoljuk: regionális beruházási támogatásra (ÁCSR 14. cikk), az induló vállalkozásoknak nyújtott támogatásra (22. cikk), a kutatás-fejlesztési és innovációs támogatásra (25-26. cikk), vagy a helyi infrastruktúrára irányuló támogatásra (56. cikk) vonatkozó ÁCSR-jogcímek. Ezek a befektetések tág spektrumát lefedik, egyben nem támasztanak külön feltételeket az alapkezelő kiválasztásának folyamatára, valamint nem követelik meg magánbefektető bevonását.

Jelen tanulmányunk felülvizsgálata és kiegészítése javasolt abban az esetben, ha sor kerül a jelenleg koncepcionális fázisban lévő Ipari Park Alap elindítására, mivel annak célcsoportja és fejlesztési területe a jelen gap-elemzésben

meghatározottakkal átfedésben lehet. Tekintettel arra, hogy az Ipari Park Alap paraméterei részleteiben jelenleg még nem ismertek, és elindítása ismereteink szerint nem eldöntött, külön nem tértünk ki rá elemzésünkben.

2.Nyíregyháza város stratégiai terveiről ¹

2.1. Kiinduló általános stratégiai jellemzők

Nyíregyháza Magyarország hetedik legnagyobb népességszámú városa, Szabolcs-Szatmár-Bereg megye székhelye. Nyíregyháza kedvező közlekedés-földrajzi, geopolitikai kapcsolatokkal rendelkezik, amelyre erős nemzetközi beágyazottság jellemző. Különösen határmenti kapcsolatai erősek a szomszédos határon túli városokkal (például Szatmárnémeti (Románia); Ungvár, Beregszász (Ukrajna); Eperjes (Szlovákia) stb.).

Nyíregyháza a megye gazdasági, foglalkoztatási, oktatási, kulturális, közigazgatási, közszolgáltatási centruma. Befektetési szempontból Nyíregyháza Kelet-Magyarország egyik kiemelkedő szigete, a város tökevonzó képessége kifejezetten erős. Modern, nagy gazdasági potenciállal rendelkező város, ahol a közelmúltban az országos átlagot is meghaladta az új, munkahelyteremtő és megtartó beruházások száma. A városban jelen vannak külföldi tulajdonban lévő vállalatok, illetve multinacionális vállalatok, de a jelentős számú magyar vállalkozás is fontos szerepet tölt be Nyíregyháza gazdasági életében. A megyeszékhely három ország határánál elhelyezkedve dinamikusan fejlődő gazdasági és logisztikai központként szolgálhat a Kelet kapujaként.

Nyíregyháza az elmúlt időszakban rendkívül nagy hangsúlyt fektetett a turizmus fejlesztésére, komoly beruházások mentek végbe, melynek következtében 2009 és 2019 között megduplázódott a városban eltöltött vendégéjszakák száma. A legnagyobb súllyal azonban a feldolgozóipar bír a város gazdaságában, azon belül is a gumi- és műanyag termék gyártása iparág. Ehhez kapcsolódóan több nagy-, illetve

---

¹ Részletesebben: Gazdasági Program 2020 - 2024

http://varoshaza.nyiregyhaza.hu/lib/adattar/polghatarozat/200507_ph_12.pdf (2020.05.21.), valamint:

<http://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/megy/193/index.html> (2020.04.21.)

közepes vállalat található meg a városban: a Hübner - H Kft., a Vibracoustic CV Air Springs Magyarország Kft., a Continental csoporthoz tartozó ContiTech Magyarország Kft., valamint a MICHELIN Hungária Kft.. Érdeemes még kiemelni azonban a LEGO-t is, mely alapvetően a játékiparhoz sorolandó, azonban közismert műanyag játékkockáit fröccsöntéssel készíti, így akár a műanyagiparban is számításba vehető. Az utóbb említett két vállalkozás játssza a legnagyobb szerepet a város gazdasági életében, mind árbevétel, mind pedig foglalkoztatás szempontjából. Komoly szerepe van még ezenkívül a kereskedelmi, valamint az építőipari ágazatnak is.

Nyíregyháza városában több mint 11 ezer vállalkozás működik a 2017-es adatok alapján, ami 37,3 százaléka a megye összes vállalkozásának. A vállalkozások számát gazdasági ágak szerint bontva megállapítható, hogy a kereskedelmi szektorban érdekelt a legtöbb vállalat (19,3 százalék), ezt követi a szakmai és tudományos tevékenység (16,4 százalék). Ezeken kívül kiemelkedőnek mondható még a vállalatok aránya az oktatás (7,8 százalék), az építőipar (7,7 százalék), illetve a feldolgozóipar (6,7 százalék) területén is.

Az Befektetés-Ösztönzési Stratégia megalapozásként 2019 júliusában elkészített vállalati felmérés alapján Nyíregyháza üzleti környezetének megítélése alapvetően kedvező: a megkérdezett vállalatok fele támogatónak tartja az üzleti környezetet². Ehhez kapcsolódóan a beszállítók száma és minősége kapta a legpozitívabb megítélést. A vállalkozások a jövőképet illetően is pozitívan gondolkodnak, 54 százalékuk szerint javulás várható. Ennek megfelelően nem meglepő, hogy magasnak mondható az újrabefektetési kedv (75 százalék). A megkérdezett vállalatok 74 százaléka hajtott végre valamilyen fejlesztést az elmúlt évben (66 százalék pedig tervez fejlesztést végrehajtani a következő évben), ezek jellemzően eszközbeszerzésre irányultak, melyeket főként önerőből valósítottak

---

² Forrás: Nyíregyháza város üzleti környezetének monitorozása, 2019.07.31., Nyíregyháza MJV Önkormányzat-MEGAKOM Kft. n

meg. Problémaként jelentkezik azonban az álláshelyek betöltése a vállalkozások 61 százalékánál, ezek legfőbb oka a szakképzettség és/vagy munkatapasztalat hiánya, valamint a kevés jelentkező.

Az önkormányzat európai uniós pályázatokkal is igyekezett a várost fejleszteni, az elmúlt 7 éves támogatási ciklust tekintve évente átlagosan 3,84 milliárd forint értékű³ beruházást valósítottak meg ezen a területen a tanulmány megírásának pillanatában, azonban ez az érték a későbbiekben még tovább növekedhet. Érdeemes ezenkívül megvizsgálni, hogy a nyíregyházi vállalkozások miként részesednek az európai uniós forrásokból, azon belül is a GINOP forrásaiból. A támogatott projektek megvalósítói túlnyomó részben vállalkozások, de találhatók közöttük nem kimondottan forprofit szervezetek is: a 7. prioritás keretében Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata kapta a megítélt összeget, míg a 6. prioritásban a Nyíregyházi Szakképzési Centrum és a Nyírségvíz Zrt. összesen 710 millió forint támogatáshoz jutott. Emellett az 5. prioritás keretében a Karrier Szakmai Diáksegítő Egyesület is kapott 787 millió forint támogatást, míg a Nyírvidék Képző Központ Nonprofit Kft. 132, az MTESZ Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Egyesület pedig 108 millió forintot. A GINOP 8. prioritása nem tematikus, illetve nem is releváns ebben az esetben.

---

³ https://www.palyazat.gov.hu/tamogatott_projektkereso# Letöltés ideje: 2020.05.31.

1. táblázat: A GINOP forrásaiból megítélt összegek Nyíregyházán a 2014-2020-as uniós költségvetési időszakban

GINOP prioritás ⁴	Támogatott projektek (db)	Megítélt összeg Nyíregyházán (millió forint)	Megítélt összeg országosan (millió forint)	Megítélt összeg aránya Nyíregyházán az országosból (százalék)
1.	88	6 597	407 851	1,62
2.	75	4 069	487 507	0,83
3.	25	244	118 164	0,20
4.	47	472	13 112	3,60
5.	171	2 830	566 382	0,50
6.	57	1 845	142 116	1,30
7.	1	992	124 449	0,79
8.	0	0	714 800	0
Összesen	464	17 049	2 574 381	0,66

Forrás: <https://www.palyazat.gov.hu/aktstat?lang=hu>

⁴ GINOP 1.: kkv-k versenyképességének támogatása, az üzleti infrastruktúra-fejlesztés folytatása, a kkv-kapacitás bővítésének megteremtése a hátrányosabb helyzetű térségekben.

GINOP2.: K+F támogatása.

GINOP 3.: infokommunikációs fejlesztések támogatása.

GINOP 4.: energiahatékonyság támogatása.

GINOP 5.: a teljes foglalkoztatás, a rugalmas, családbarát megoldások elterjesztése, a munka alapú társadalom erősítése, a foglalkoztatás bővítéséhez szükséges a munkaerő-kínálat mennyiségi és minőségi növelése.

GINOP 6.: oktatás és képzés támogatása, a munkaerő minőségének javítása.

GINOP 7.: turisztikai fejlesztések támogatása.

GINOP 8.: pénzügyi eszközök alkalmazásának támogatása.

2.2. A gazdaságfejlesztési stratégiáról

A fejlesztési döntések irányadó dokumentumai a 2014–2020-as fejlesztési időszakra vonatkozó Integrált Településfejlesztési Stratégia (ITS)⁵, az Integrált Területi Program (ITP)⁶, valamint Nyíregyháza 2015–2019-re vonatkozó Gazdasági Programja⁷, illetve Foglalkoztatási és munkaerőpiaci stratégiája.

Ezek alapján a hosszú távú célkitűzés, hogy Nyíregyháza 2030-ban egy egészséges, fenntartható, jómódú, színes város legyen. Ennek elérése érdekében három átfogó fejlesztési cél került meghatározásra:

- versenyképes, nemzetközi színvonalú gazdaság, értékteremtő foglalkoztatás és az aktivitás növelése;
- javuló életminőség és a társadalmi különbségek csökkentése;
- energiahatékonyság és a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás.

Ezen átfogó célokhoz kapcsolódó részcélokat a Településfejlesztési Stratégia részletezi.

A gazdaság versenyképességének növeléséhez elengedhetetlen az aktivitási ráta és a munkahelyek számának emelése, valamint a húzóágazatok (műanyag- és gumiipar, élelmiszeripar) további fejlesztése, a beruházások támogatása és a helyi vállalkozások erősítése. A város hosszú távú fejlődéséhez szintén kiemelt fontosságú a stabil, megfelelő színvonalú felsőoktatás és az innováció jelenléte, illetve a K+F+I tevékenység fejlesztése.

Nyíregyháza fejlődésének egyik kulcstényezője a városi közlekedési infrastruktúra fenntartható fejlesztése. Fontos szempont, hogy a foglalkoztatottak munkába való eljutása minél egyszerűbben, gyorsabban valósuljon meg vidékről és városon

⁵ http://varoshaza.nyiregyhaza.hu/lib/rend_terv/its/170426_2014_2020_its_1mod.pdf (Elérés: 2020.04.21.)

⁶ http://varoshaza.nyiregyhaza.hu/lib/rend_terv/itp/170301_h_362.pdf (Elérés: 2020.04.21.)

⁷ Gazdasági Program 2015-2019

http://varoshaza.nyiregyhaza.hu/lib/adattar/hatarozatok/2015/150403_h_47.pdf (Elérés: 2020.04.21.)

belülről egyaránt, ennek biztosítása a gazdasági fejlődés egyik alapfeltétele. A fenntarthatóság szempontja is kulcsfontosságú, a környezetvédelmi problémák csökkentésének érdekében szükséges a környezetbarát közlekedési megoldások ösztönzése. Ehhez kapcsolódóan fontos feladat még az energiahatékonyság növelése, a lakhatási feltételek javítása, valamint a zöldterületek megóvása is.

Nyíregyháza attrakciói és programkínálata évek óta jelentős idegenforgalmat generál, a Sóstógyógyfürdő, mint nemzetközi turisztikai célterület és gyógyhely kiemelt szerepet tölt be a Nyíregyházi Állatpark mellett a város turizmusában. A város emellett rendelkezik számos rendszeresen megrendezésre kerülő, nagyobb érdeklődésre számot tartó rendezvénnyel, ezek bővítése, más programokkal való összehangolása növelheti a város vonzerejét. A turizmus további erősödéséhez szükséges a meglévő attrakciók fejlesztése, újabb vonzerők kialakítása, valamint a vendégfogadás feltételeinek mennyiségi és minőségi bővítése, ennek keretében megvalósult szállodafejlesztés a Pangea Hotel, valamint a Hunguest Hotel Sóstó is. Továbbá szükséges a hazai és nemzetközi kapcsolatrendszer fejlesztése (testvérváros, partnerváros), valamint a városi image erősítése, aktív hazai és nemzetközi marketingtevékenység folytatása.

A város Integrált Területi Programjának célrendszere szorosan illeszkedik az ITS-ben leírtakhoz. Az ITP is kiemeli a gazdasági környezet élénkítésének szükségességét, azon belül is a helyi vállalkozások támogatását, az üzleti infrastruktúra fejlesztését, valamint a beruházások, elsősorban a gazdaságfejlesztést szolgáló közlekedésfejlesztési beruházások ösztönzését. Fontos elem ezenkívül a fenntarthatóság is, ennek kiemelt területét képezik a barnamezős területekhez, a városi zöldfelületekhez, valamint a környezetvédelmi infrastrukturális beruházásokhoz kapcsolódó fejlesztések, illetve ehhez tartozik a környezetbarát mobilitás feltételeinek a megteremtése. Szintén kiemelt célként

fogalmazódik meg a programban a vonzó városi image kialakítása, ami a turizmus fejlesztésének szempontjából szükséges.

Nyíregyháza foglalkoztatási és munkaerőpiaci stratégiája a 2016–2021-es időszakra fogalmaz meg egy komplex stratégiai keretrendszert, világosan meghatározott intézkedésekkel. Ennek keretében három pillér került meghatározásra:

- Az első pillérben megfogalmazott célok alapján ösztönözni kívánják az új vállalkozások alapítását, illetve bértámogatást nyújtanak a meghatározott kritériumoknak megfelelő helyi vállalkozások számára (ez szerepel a finanszírozás tekintetében messze a legnagyobb súllyal a stratégiában), ezáltal megvalósítva a munkahelyek számának növekedését. Ezenkívül a pillérben megfogalmazzák a helyi gazdaság erősítésének igényét, amit a helyi termék- és szolgáltatásfejlesztések, illetve az ágazatilag fókuszált befektetésösztönzési tevékenységek ösztönzésén keresztül kívánják elérni (ez utóbbi alatt főként a már betelepült nagyobb vállalatok újabb beruházásainak, fejlesztéseinek támogatását értve).
- A második pillér keretében célként egyrészt a szakképzett, illetve a felsőfokú végzettséggel rendelkező munkavállalók arányának növelése, másrészt a munkavállalók foglalkoztathatóságának javítása szerepel. Mindehhez a szak- és felnőttképzés munkaerőigényekhez illeszkedő fejlesztése, valamint a munkaerőpiaci szolgáltatások biztosítása szükséges.
- A harmadik pilléren belül a munkaerő keresletének és kínálatának összehangolását tűzték ki célul, melynek megvalósítására a foglalkoztatási paktum működtetése nyújt megoldást.⁸

---

⁸ Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata 2,056 milliárd forint 100 százalékos intenzitású támogatást nyert a „Nyíregyházi Foglalkoztatási Paktum” című, TOP-6.8.2-15-NY1-2016-00001 azonosítójú projekt megvalósítására. A Paktum tagjai között számtalan helyi gazdasági szereplő megtalálható, a teljesség igénye nélkül pl. helyi vállalkozások, az önkormányzat, a megyei kamara.

Az eddig bemutatott dokumentumok nagyrészt a 2019–2021-es évekkel bezárólag rendelkeznek stratégiai megfontolásokkal, így szükséges ezeknél frissebb, jövőbemutató dokumentumok figyelembe vétele is. Erre kiválóan alkalmas Nyíregyháza 2020 május elején elfogadott 2020–2024-es időszakra vonatkozó Gazdasági Programja, valamint a 2019 végén elfogadott Befektetésösztönzési Stratégiája.

A Befektetésösztönzési Stratégiában több jövőre vonatkozó rövid, illetve hosszú távú feladat került meghatározásra. Rövid távon az elsőszámú feladat a beruházások növelése a városban, mind a már jelenlévő vállalatok, mind az újonnan betelepülők fejlesztései révén. Ehhez kapcsolódóan szükséges:

- a gazdaságfejlesztés és a befektetésösztönzés kiemelt politikai prioritássá tétele;
- a kiejánlható ipari területek fejlesztése;
- a helyi gazdaságfejlesztést, befektetésösztönzést támogató szervezet fejlesztése, a támogatási rendszer kialakítása;
- egységes kommunikáció, stratégia, arculat kialakítása a befektetésösztönzési tevékenység során.

Hosszú távon a már bemutatott stratégiai dokumentumokkal összhangban a város gazdaságának fenntartható növekedése került célként kitűzésre. Ehhez kapcsolódóan növelni szükséges a város iparűzési adóbevételét, a foglalkoztatási rátát, valamint az országos átlagnál alacsonyabb átlagbért. Mindez az alábbiak szerint valósítható meg:

- a munkaerő képzettségi szintjének növelése;
- a fiatal, szakképzett munkaerő megtartása, vonzása;
- helyi vállalkozások fejlesztése, támogatása;
- beszállítói hálózatok kialakításának ösztönzése;
- lakhatás feltételeinek javítása;

- infrastruktúra további fejlesztése (pl. közművesítés, Debrecen és Nyíregyháza közötti közlekedés);
- ipari területek kialakítása, fejlesztése (pl. Debrecen és Nyíregyháza között).

Más városokhoz hasonlóan Nyíregyházán is problémát jelent a fiatal, tehetséges munkaerő elvándorlása. Sokan tanulnak tovább Budapesten, vagy akár külföldön, ők a tapasztalatok alapján kisebb eséllyel térnek vissza a képzést követően, hogy szülővárosukban álljanak munkába. Ezért is fontos ezen réteg számára vonzó életfeltételeket, illetve megfelelő munkalehetőséget kínálni, hogy nagyobb eséllyel térjenek vissza Nyíregyházára, maradjanak a városban és ott vállaljanak munkát.

3.Helyi gazdasági adottságok

3.1. A helyi vállalkozások jellemzői

A teljes vállalati szektort leíró aggregált adatok csak megyei bontásban állnak rendelkezésünkre a NAV 2018-as évkönyvéből.⁹ A Szabolcs-Szatmár-Bereg megyére vonatkozó adatokat Borsod-Abaúj-Zemplén és Hajdú-Bihar megyével hasonlítottuk össze. A 2018-as egy főre jutó GDP adatok alapján Borsod-Abaúj-Zemplén megye 30,2 százalékkal, míg Hajdú-Bihar megye fejlettsége 27,0 százalékkal haladja meg Szabolcs-Szatmár-Bereg megyéét. 2018-ban Szabolcs-Szatmár-Bereg megye állandó népessége magasabb volt Hajdú-Bihar megyéhez viszonyítva 6,2 százalékkal, viszont Borsod-Abaúj-Zemplén megye népességszámától 16,8 százalékkal elmaradt. Mindezek ellenére úgy gondoljuk, hogy a két megye viszonyítási alapként való tekintése megfelelő alapot ad a Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei vállalatszerkezet bemutatására. A népességszám tekintetében ugyanis Bács-Kiskun megyén kívül ezen megyék állnak a legközelebb Szabolcs-Szatmár-Bereg megyéhez, illetve a földrajzi pozíciója, Budapesttől vett távolsága is hasonló ezen régióknak, valamint mindegyikük határmenti.

A 2018 végi adatok alapján Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében több mint 116 ezer működő vállalkozási adóalanyt tartott számon az Adóhivatal. Ez 44 százalékkal haladja meg a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei és 16,1 százalékkal a Hajdú-Bihar megyei értéket, ez a lakosságszámok tekintetében mindkét megyéhez viszonyítva jelentős különbség. A részletes adatok alapján látható, hogy ez a különbség teljes mértékben az önálló tevékenységet folytató magánszemélyek kiemelkedően magas számának tudható be. Ezzel ellentétben viszont komoly lemaradás látható a gazdálkodó szervezetek számát tekintve mindkét megye

---

⁹ https://www.nav.gov.hu/data/cms496584/NAV_evkonyv_2018.pdf (Elérés: 2020.02.27.)

viszonylatában. Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében az egyéni vállalkozók száma valamennyivel meghaladja a Borsod-Abaúj-Zemplén megyeit, azonban a Hajdú-Bihar megyei értéktől elmarad. Mindebből elsősorban arra következtethetünk, hogy Nyíregyházán és közvetlen környezetében viszonylag magas a lakosság vállalkozási hajlandósága, habár az egyéni vállalkozók és önálló tevékenységet folytató magánszemélyek a másik két megyéhez viszonyítva felülreprezentáltak, a gazdálkodó szervezetek kárára.

2. táblázat: Működő adóalanyok száma (darab, 2018. december 31.)

	Borsod-Abaúj- Zemplén megye	Szabolcs- Szatmár-Bereg megye	Hajdú- Bihar megye
Gazdálkodó szervezet	25 617	19 577	23 454
Ebből Kft.	11 744	9 945	12 089
Rt.	175	88	174
Bt.	4 681	3 202	4 745
Költségvetés i szerv	1 182	938	482
Egyéni vállalkozók	23 138	24 819	26 247
Önálló tevékenységet folytató magánszemélyek	32 246	72 226	50 731
Összesen	81 001	116 622	100 432

Forrás: NAV,

A NAV évkönyve ezen felül az aggregált vállalati adatokat is tartalmazza megyei bontásban. A 2017-es adatok alapján Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében 11 907, Borsod-Abaúj-Zemplén megyében 15 285, míg Hajdú-Bihar megyében 15 046 vállalat nyújtott be nem 0-ás TAO bevallást. Ez alapján is megállapítható, hogy Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében rendelkezésre áll a növekedéshez szükséges vállalati réteg, a két megyéhez viszonyítva lakosságszám-arányosan még kedvezőbb képet is mutatnak az adatok. A helyi gazdaság problémáit elsősorban az átlagos vállalati mutatók szemléltetik.

3. táblázat: Átlagos vállalati mutatók 2017-ben (millió forint)

	Borsod-Abaúj- Zemplén megye	Szabolcs- Szatmár-Bereg megye	Hajdú- Bihar megye
Nettó árbevétel	241,1	144,3	185,5
Export árbevétel	125,1	40,3	48,9
Export árbevétel aránya	51,9%	27,9%	26,3%
Adózott eredmény	20,8	7,7	10,3
Saját tőke	109,3	71,3	132,4
ROE	19,0%	10,8%	7,8%
Alkalmazotti létszám (fő)	6,3	5,8	6,0
Állami tulajdon aránya	6,1%	5,8%	0,6%
Önkormányzati tulajdon aránya	7,5%	6,3%	9,9%
Külföldi tulajdon aránya	22,6%	32,7%	14,5%

Forrás: NAV,

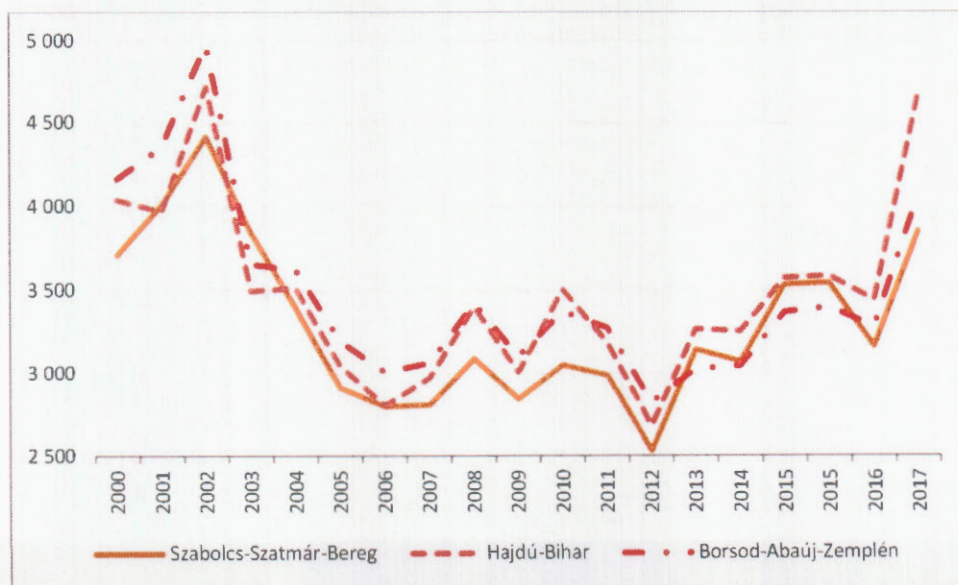
Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében az átlagos árbevétel 2017-ben 144,3 millió forint volt, míg Hajdú-Bihar megyében 185,5 millió forint, Borsod-Abaúj-Zemplén megyében pedig 241,1 millió forint. Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében tehát kisebb méretű vállalatok tevékenykednek, míg Hajdú-Bihar megyére ennél valamivel nagyobb, Borsod-Abaúj-Zemplén megyére pedig sokkal nagyobb vállalatok jellemzők. Ennél nagyobb eltérést mutatnak az export adatok Borsod-Abaúj-Zemplén és Szabolcs-Szatmár-Bereg megye viszonylatában, azonban ebben az esetben célszerűbb az exporthányadot vizsgálni. 2017-ben Szabolcs-Szatmár-

Bereg megyében a vállalatok árbevételének átlagosan 27,9 százaléka származott exportból, amely minimálisan meghaladja a Hajdú-Bihar megyei 26,3 százalékot, azonban elmarad a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei 51,9 százaléktól. Vagyis Szabolcs-Szatmár-Bereg megye esetében is van még tér a vállalatok számára a külpiacok adta lehetőségek kihasználására. Emellett Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében az átlagos adózott eredmény mindössze 7,7 millió forint, mely kisebb, mint a Hajdú-Bihar megyei érték (10,3 millió forint), illetve jelentősen elmarad Borsod-Abaúj-Zemplén megye értékétől (20,8 millió forint). Az adózott eredmény összehasonlítása ellenben ebből a szempontból nem pontos. Sokkal részletesebb képet mutat a ROE, a sajáttőke-arányos megtérülés, mivel ez a vállalatok befektetésének jövedelmezőségét mutatja meg. Ez alapján az látható, hogy a Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei vállalatok átlagosan jobban teljesítenek (10,8 százalék), mint a Hajdú-Bihar megyeiek (7,8 százalék), azonban jóval gyengébben, mint a Borsod-Abaúj-Zemplén megyeiek (19,0 százalék). Az eltérés elsősorban a helyi vállalatok tőkeellátottságával magyarázható. Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében a vállalatok saját tőke állománya alacsony, vagyis nem rendelkeznek a szükséges forrásokkal, amelyekből fejlesztéseket vagy a külpiacokon való komolyabb megjelenést tudnának finanszírozni. Az átlagos állományi létszámadatok azt mutatják, hogy mindhárom megye esetében elsősorban a kisebb méretű cégek jellemzők: átlagosan 5,8 fő dolgozik egy vállalatnál Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében, ezt minimálisan meghaladja a Hajdú-Bihar megyei érték (6,0 fő), illetve közel 10 százalékkal a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei (6,3 fő).

A vállalati adatokkal kapcsolatban a tulajdonosi szerkezetre vonatkozó arányokat tartjuk érdemesnek kiemelni, amely képet ad a régióban jelenlévő nemzetközi vállalatokról is. Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében az állami tulajdonhányad (állami és önkormányzati együtt) a vállalatoknál átlagosan 12,1 százalék, amely valamivel alacsonyabb, mint a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei 13,6 százalék, illetve

kismértékben meghaladja a Hajdú-Bihar megyét jellemző 10,5 százalékot. Ellenben ennek szerkezetében is láthatóak eltérések: Hajdú-Bihar megyében az állami tulajdon aránya mindössze 0,6 százalék, míg az önkormányzati 9,9 százalék, ehhez képest Szabolcs-Szatmár-Bereg és Borsod-Abaúj-Zemplén megyét is magasabb állami tulajdonhányad jellemzi (5,8 és 6,1 százalék), míg az önkormányzati tulajdonhányad rendre 6,3, illetve 7,5 százalékon alakul. A külföldi tulajdon esetén is látható jelentősebb eltérés: Hajdú-Bihar megyében az arány csak 14,5 százalék, míg Borsod-Abaúj-Zemplén megyében 22,6 százalék, de ennél is magasabb a Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei érték (32,7 százalék), mely országos viszonylatban átlagosnak számít (az országos átlag 36,7 százalék). Összességében a külföldi cégek szerepvállalása Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében nem mondható jelentősnek a kettős könyvvitel vezető, nem 0-ás TAO bevallást benyújtó vállalkozások körében. Az eddigiek során a helyi vállalatok gazdasági mutatóit szemléltettük, azonban fontosnak tartjuk megvizsgálni a helyi vállalati demográfiát is, vagyis a vállalatok szerkezeti összetételét és az újonnan létrejövő vállalatok számát. Erre vonatkozóan a KSH adatai állnak rendelkezésünkre – az új vállalatok esetében csak megyei szinten, azonban ezek alapján is bemutatathatók Nyíregyháza és szűken vett gazdasági környezetének főbb jellemzői.

1. ÁBRA: A VALÓDI ÚJ VÁLLALKOZÁSOK SZÁMA (DARAB)

Forrás: KSH,

Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében 2000 és 2017 között évente átlagosan 3 300 új vállalkozást hoztak létre, ez 5,1 százalékkal marad el a Hajdú-Bihar megyei, 5,3 százalékkal pedig a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei értéktől. Előbbi szinte megegyezik a népességnagyság esetében látható eltéréssel (6,2 százalékkal kevesebben élnek Hajdú-Bihar megyében), míg utóbbi felülmúlja a lakosságszámból fakadó eltérést (16,8 százalékkal többen élnek Borsod-Abaúj-Zemplén megyében). Tehát Szabolcs-Szatmár-Bereg megye a vállalkozási hajlandóság tekintetében kedvező pozíciót mutat még hosszú távon is. Az új vállalkozások számát a meglévő vállalkozások számára vetítve azonban nem látható komolyabb eltérés: a 2000-2017 közötti időszakban Borsod-Abaúj-Zemplén és Hajdú-Bihar megyében 11,1, illetve 11,0 százalékon, Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében pedig 11,7 százalékon alakult ez az érték, amely a vállalati szféra fokozatos megújulására utal.

4. táblázat: Vállalatok aránya létszámkategóriánként (2017)

	1-9 fős	10-19 fős	20-49 fős	50-249 fős	250 fő fölötti
Miskolc	92,22%	4,22%	2,04%	1,17%	0,35%
Nyíregyháza	90,72%	5,03%	2,67%	1,34%	0,23%
Debrecen	91,48%	4,54%	2,47%	1,21%	0,30%

Forrás: KSH,

Ezzel szemben vállalatméret tekintetében a KSH adatbázisában rendelkezésre áll városokra bontva is az adatsor. A korábbi részek mintájára ez esetben Miskolchoz és Debrecenhez hasonlítottuk a nyíregyházi adatokat. 2017-ben a nyíregyházi vállalatok 0,23 százaléka foglalkoztatott legalább 250 főt, míg ugyanez az arány Debrecenben 0,30, Miskolcon pedig 0,33 százalék volt. A nyíregyházi nagyvállalatok aránya tehát elmarad mindkét megyeszékhelyétől, viszont a közepes vállalatok aránya meghaladja mind a Debrecenben, mind a Miskolcon megfigyelhető adatokat. A legnagyobb különbségek azonban a kisebb létszámkategóriákban figyelhetők meg. A mikrovállalatok aránya alacsonyabb a miskolci és a debreceni értéknél is, azonban a kisvállalatok esetében a helyzet fordított. A kisvállalatok aránya Nyíregyházán a 10–19, valamint a 20–49 fős kategóriában is meghaladja a miskolci és a debreceni adatokat is. Összességében tehát megállapítható, hogy rendelkezésre áll egy olyan kisvállalkozói réteg, melyből idővel (megfelelő formájú és mennyiségű külső finanszírozás segítségével) kikerülhetnek nagyobb hozzáadott értéket előállító közép- és nagyvállalatok.

Elemzésünk keretében részletesen is megvizsgáltuk a nyíregyházi székhellyel és legalább 100 millió forintos árbevétellel rendelkező vállalatokat 2018-as beszámolóik felhasználásával. Ez összesen 855 vállalkozást jelent, melyből 1 milliárd forint feletti árbevétellel 127, 10 milliárd forint feletti árbevétellel pedig 16 cég rendelkezett 2018-ban. Mindössze 15 olyan vállalatot azonosítottunk,

amelyek foglalkoztatotti létszáma meghaladja a 250 főt, ezek majd fele a feldolgozóiparban működő vállalkozás.

A 15 nagyvállalat ágazat szerinti megoszlása a következő:

- Feldolgozóipar, 7 darab:
  - kettő vállalkozás foglalkozik gumiabroncs, gumitömlő gyártásával;
  - egy egyéb gumitermék gyártásával;
  - egy táskafélék, szíjazat gyártásával;
  - egy játékgyártással;
  - egy fémszerkezet gyártásával;
  - egy nonprofit vállalkozás pedig felsőruházat gyártásával.
- Adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység, 2 darab:
  - egy nonprofit vállalkozás csomagolással;
  - egy vállalkozás pedig munkaerőkölcsönzéssel foglalkozik.
- Vízellátás, hulladékgazdálkodás, 2 darab:
  - egy vállalat víztermeléssel, -kezeléssel, -ellátással;
  - egy nonprofit vállalat pedig nem veszélyes hulladék gyűjtésével foglalkozik.
- Ingatlanügyletek: 1 darab – Nyíregyháza nonprofit városüzemeltető cége.
- Kereskedelem: 1 darab – élelmiszer, ital, dohányáru vegyes nagykereskedelmével foglalkozik.
- Mezőgazdaság: 1 darab – erdészeti, egyéb erdőgazdálkodási tevékenységet folytat.
- Pénzügyi, biztosítási tevékenység: 1 darab – egyéb pénzügyi kiegészítő tevékenységet folytat.

Nyíregyháza 5 legnagyobb foglalkoztatójából 3 nonprofit vállalat, melyből kettő társadalmi céllal működik. A legnagyobb nyíregyházi székhelyű foglalkoztató a több mint 2000 munkavállalót alkalmazó Pro-Team Nonprofit Kft., mely

felsőruházat gyártásával társadalmilag hasznos tevékenységet végez (megváltozott munkaképességűek foglalkoztatása). Azonban a vállalat országszerte számos telephellyel rendelkezik, a Nyíregyházán foglalkoztatott munkavállalók száma nagyjából az összes munkavállaló 10 százalékát teszi ki. A negyedik és ötödik legnagyobb foglalkoztató is nonprofit vállalkozás, előbbi Nyíregyháza városüzemeltetője (NYÍRVV Nonprofit Kft.), utóbbi pedig mozgáskorlátozottak foglalkoztatásával végez csomagolási tevékenységet.

A két legnagyobb forprofit foglalkoztató a városban a feldolgozóiparban tevékenykedik. A közel 2000 alkalmazottal rendelkező dán LEGO Manufacturing Kft. játékgyártással foglalkozik és egyben Nyíregyháza legnagyobb exportőre, illetve második legnagyobb foglalkoztatója. Ezenkívül még a gumiabroncsokat gyártó Michelin Hungária Kft. befolyásolja jelentősen a város gazdaságát, ugyanis ez a vállalat rendelkezik a legnagyobb árbevétellel, illetve több mint 1200 munkavállalóval a város harmadik legnagyobb foglalkoztatója is egyben. Fontos vállalatnak számít még ezeken kívül a szintén gumiiipari Hübner - H Kft. és ContiTech Magyarország Kft., valamint az ugyancsak járműipari beszállító Eissmann Automotive Hungaria Kft..

Összesen 77 vállalkozást azonosíthatunk, ahol a munkavállalók száma eléri az 50 főt, az előbb bemutatott vállalatokat is beleértve. Ezekből a vállalkozásokból 2018-ban mindössze 5 vállalat adózás előtti eredménye volt negatív, tehát szinte mindegyikük stabil működést tud felmutatni. Az 50 főnél többet foglalkoztató vállalkozások ágazatonkénti megoszlása a következőképpen alakul:

5. táblázat: A legalább 50 főt foglalkoztató nyíregyházi vállalkozások
megoszlása ágazatok szerint

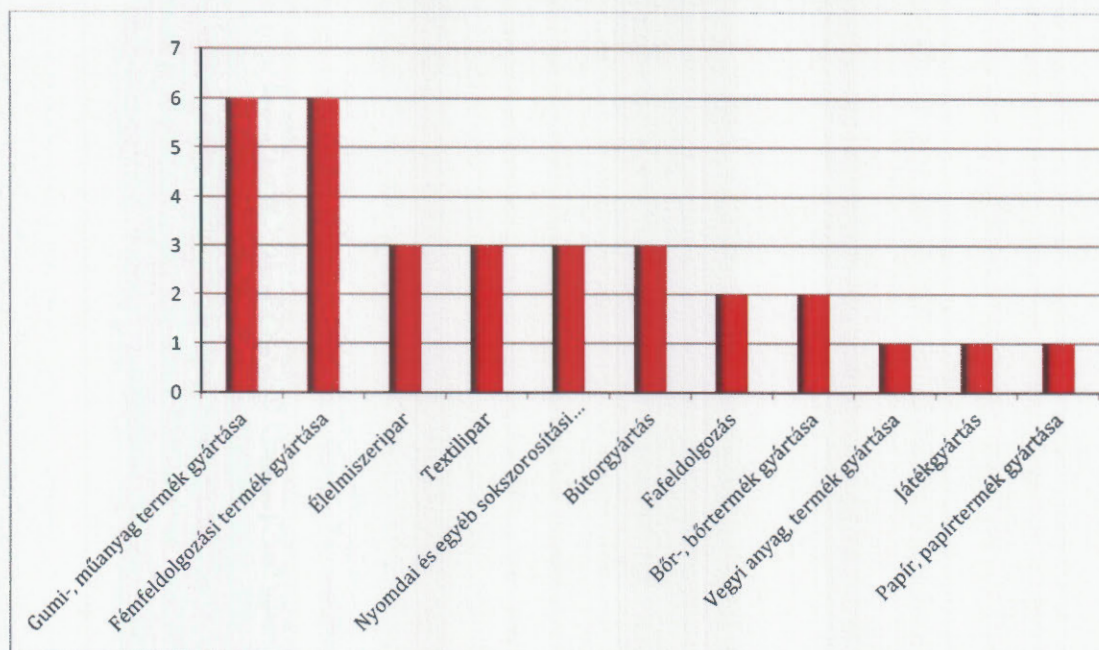
Ágazat	Darabszám
Feldolgozóipar	31
Kereskedelem	15
Adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység	5
Építőipar	5
Egyéb szolgáltatás	3
Ingtalanügyletek	3
Mezőgazdaság	2
Művészet, szórakoztatás, szabadidő	2
Pénzügyi, biztosítási tevékenység	2
Szállítás, raktározás	2
Vízellátás, hulladék	2
Energiaipar	1
Információ, kommunikáció	1
Oktatás	1
Szakmai, tudományos, műszaki tevékenység	1
Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	1

Forrás: Opten,

A 31 feldolgozóipari vállalkozás iparágankénti megoszlását pedig a következő ábra mutatja:

2. ÁBRA: A FELDOLGOZÓIPARBAN LEGALÁBB 50 FŐT FOGLALKOZTATÓ VÁLLALKOZÁSOK IPARÁGAK KÖZÖTTI MEGOSZLÁSA

Forrás: Opten,

A 31 vállalkozásból a legtöbb, 6–6 darab a gumi-, műanyag termék gyártása, illetve a fémfeldolgozási termék gyártása ágazatokhoz tartozik. Előbbi ágazatban 2 vállalat műanyag nyílászárók gyártásával foglalkozik, míg 4 vállalat járműipari beszállító: a Hübner - H Kft., a Vibracoustic CV Air Springs Magyarország Kft., a Continental csoporthoz tartozó ContiTech Magyarország Kft., valamint a korábban már említett MICHELIN Hungária Kft.. Érdekes még kiemelni emellett a bőr- és bőrtermék gyártása kategóriában szereplő, azonban járműipari beszállítóként is számon tartható nagyvállalatot, az Eissmann Automotive Hungaria Kft.-t, mely járművek beltéri bőr tartozékait gyártja és egyben a város legnagyobb foglalkoztatói közé sorolható. Ezen 5 vállalat alkalmazásában áll az összes nyíregyházi foglalkoztatott 12 százaléka, így szerepük jelentősnek mondható a város életében. A fémfeldolgozási termék gyártása iparágban 3 vállalkozás fémszerkezet gyártásával,

2 fémmegmunkálással, 1 pedig fémfelület-kezeléssel foglalkozik, ebben a kategóriában tehát kevésbé homogén a tevékenységi kör. Nyíregyházán összességében a gumi- és műanyagipar nevezhető a város húzóágazatának, főleg ha a LEGO-t is a műanyagiparnál vesszük számításba (fröccsöntés miatt) a játékipar helyett.

A 100 millió forint feletti árbevételű vállalkozások főbb aggregált adatait létszámkategória és ágazat szerint tekintettük át. A létszámkategória szerinti adatokat mutatja az 5. táblázat. A táblázatban a 10 fő alatti vállalkozások adatai kevésbé tekinthetők relevánsnak, figyelembe véve, hogy ezen vállalkozási körben nem a 100 millió forint feletti árbevétel a jellemző.

6. táblázat: A 100 millió forint feletti árbevétellel rendelkező vállalkozások adatai létszámkategóriánként 2018-ban

Létszám	Vállalatok száma (db)	Foglalkoztatottak száma (fő)	Értékesítés nettó árbevétele összesen (eFt)	Hozzáadott érték összesen (eFt)	Értékesítés nettó árbevétele/fő (eFt)	Személyi jellegű ráfordítás/fő (eFt)	Hozzáadott érték/fő (eFt)	Kötelezettségek/üzemi eredmény
<10	432	1 810	157 711 948	24 365 546	87 134	4 121	13 462	2,93
10-49	346	6 884	268 362 756	47 971 022	38 984	3 539	6 968	1,29
50-249	62	6 061	244 982 244	39 222 022	40 419	4 090	6 471	7,28
250+	15	12 311	406 285 762	106 293 349	33 002	4 142	8 634	8,00

Forrás: Opten

A 100 millió forint feletti árbevétellel rendelkező vállalkozások esetében az értékesítés nettó árbevételét tekintve, habár a kis- és középvállalkozások hasonló értékeket mutatnak, az egyes létszámkategóriák jól elkülönülnek egymástól. A hozzáadott értéket nézve a három kisebb létszámkategóriában hasonló arányok láthatók, mint az árbevétel esetében, azonban a nagyvállalatokhoz viszonyítva szembetűnő az eltérés: míg a 250 fő feletti vállalkozások árbevétele valamivel több, mint másfélszerese az 50-249 fős kategória árbevételének, addig a hozzáadott érték tekintetében már nagyobb, körülbelül 2,5-szeres különbségről beszélhetünk.

Hasonlók mondhatók el a két legkisebb létszámkategóriához viszonyítva is, tehát belátható, hogy a nagyvállalkozások hatékonyabbak, mint a kisebb méretűek. Az egy alkalmazottra jutó árbevétel esetében azt láthatjuk, hogy a mikrovállalatoknál a legnagyobb a mutató értéke, míg a nagyvállalatoknál a legalacsonyabb, ezek között pedig a kis- és középvállalkozások találhatók, melyek értékei nagyon hasonlóak egymáshoz. Az egy főre jutó személyi jellegű ráfordítás esetében viszont a mikro-, közép-, illetve nagyvállalatok értéke lényegében megegyezik, a kisvállalatoké pedig ezeknél alacsonyabb. A három nagyobb létszámkategóriát vizsgálva az egy főre jutó hozzáadott érték a közepes méretű vállalkozásoknál a legkisebb, míg a nagyvállalatoknál a legnagyobb. Az egyes létszámkategóriák esetében megállapítható, hogy a kisebb vállalkozások vannak legkevésbé eladósodva, míg a közepes és nagyméretű vállalkozások eladósodottsági mutatója magasabb. Az egy alkalmazottra jutó üzleti eredmény a 10 fő alatt foglalkoztatóknál 8,1 millió forint, a kisvállalatoknál pedig 7,9 millió forint, míg a közepes és nagyméretű vállalatoknál ezek az értékek alacsonyabban alakulnak (2,2, illetve 2,4 millió forint).

7. Táblázat: A 100 millió forint feletti árbevétellel rendelkező vállalkozások adatai létszámkategóriánként 2018-ban

Ágazat	Vállalatok száma (db)	Foglalkoztatottak száma (fő)	Értékesítés nettó árbevétele összesen (eFt)	Hozzáadott érték összesen (eFt)	Értékesítés nettó árbevétele/fő (eFt)	Személyi jellegű ráfordítás/fő (eFt)	Hozzáadott érték/fő (eFt)	Kötelezettségek/üzemi eredmény
Adminisztratív és szolgáltatást támogató	30	1 783	8 659 026	2 697 298	4 856	1 945	1 513	17,27
Egyéb szolgáltatás	6	418	3 109 703	1 517 241	7 439	3 456	3 630	68,67
Energiaipar	1	109	3 490 101	-53 417	32 019	5 250	-490	7,20
Építőipar	152	2 228	105 754 813	20 850 231	47 466	3 506	9 358	3,46
Feldolgozóipar	129	11 277	464 766 129	119 373 587	41 214	4 474	10 586	6,18
Humán-egészségügyi, szociális ellátás	7	49	3 294 294	1 318 912	67 230	20 199	26 917	1,63
Információ, kommunikáció	15	256	5 166 591	1 988 659	20 182	4 210	7 768	2,66
Ingtatlanügyletek	31	1 596	21 751 500	6 506 828	13 629	2 128	4 077	2,79
Kereskedelem	345	4 879	388 698 770	38 850 754	79 668	4 226	7 963	1,82
Mezőgazdaság	21	1 076	13 568 529	3 960 910	12 610	3 236	3 681	9,22
Művészet, szórakoztatás, szabadidő	6	316	2 363 460	478 898	7 479	5 865	1 516	23,55
Oktatás	10	208	2 383 666	887 133	11 460	1 423	4 265	0,59
Pénzügy, biztosítás	5	377	2 810 042	1 861 220	7 454	3 580	4 937	3,58
Szakmai, tudományos, műszaki tevékenység	39	504	11 749 985	4 723 257	23 313	4 499	9 372	2,00
Szálláshelyszolgáltatás, vendéglátás	19	427	5 743 362	1 944 730	13 450	2 682	4 554	2,30
Szállítás, raktározás	33	579	19 705 665	4 646 748	34 034	4 530	8 025	9,11
Vízellátás, hulladékgyűjtés	6	984	14 327 074	6 298 950	14 560	4 830	6 401	144,50

Forrás: Opten,

A 100 millió forint feletti árbevétellel rendelkező vállalkozásokat ágazatonként vizsgálva megállapítható, hogy az árbevétel 43,1 százaléka a feldolgozóiparhoz, 36,1 százaléka a kereskedelemhez, míg 9,8 százaléka az építőiparhoz kapcsolódik. A három ágazat részesedése a hozzáadott értékből rendre 54,8, 17,8, illetve 9,6 százalék, ebből is kiviláglik a feldolgozóipar jelentősége. Továbbá érdemes ismét megemlíteni a Michelin, illetve a LEGO kiemelt szerepét a város

gazdaságában, ugyanis ez a két vállalat adja a feldolgozóipar nettó árbevételének több mint felét a 100 millió forint feletti árbevétellel rendelkező vállalkozások körében. Ezen két nagyvállalatot figyelmen kívül hagyva az árbevétel 31,1 százaléka köthető a feldolgozóiparhoz, 43,7 százaléka a kereskedelemhez, míg 11,9 százaléka az építőiparhoz. A hozzáadott érték tekintetében pedig rendre 34,9, 25,7, valamint 13,8 százalék a részesedése ezen ágazatoknak.

Az egy alkalmazottra jutó árbevétel a kereskedelemben, a humán-egészségügyi, szociális ellátás ágazatban, valamint az építőiparban a legnagyobb, míg az adminisztratív és szolgáltatást támogató, az egyéb szolgáltatás, illetve a pénzügy, biztosítás ágazatokban a legkisebb. Az egy főre jutó személyi jellegű ráfordítás viszont a humán-egészségügyi, szociális ellátás ágazatban, a művészet, szórakoztatás, szabadidő ágazatban és az energiaiparban a legmagasabb, míg az oktatásban, az adminisztratív és szolgáltatást támogató, illetve az ingatlanügyletek ágazatokban a legalacsonyabb. Ezzel szemben az egy főre jutó hozzáadott érték nagysága a humán-egészségügyi, szociális ellátás ágazatban, a feldolgozóiparban és a szakmai, tudományos tevékenység ágazatban a legnagyobb, míg az energiaiparban, a művészet, szórakoztatás, szabadidő, valamint az adminisztratív és szolgáltatást támogató ágazatokban a legkisebb.

Ez alapján a következő megállapítások tehetők:

- Nyíregyházán a feldolgozóipar a legjelentősebb ágazat, melynek kiemelkedő szerepe elsősorban két nagyvállalat tevékenységének tudható be.
- A második legjelentősebb ágazat a városban a kevésbé produktív kereskedelmi ágazat.
- A vállalati körben felülreprezentáltak a feldolgozóiparban, kereskedelemben, illetve az építőiparban működő vállalatok.

- Ahhoz, hogy a kormányzat politikájához, illetve az önkormányzat célkitűzéseire illeszkedően a bérek tovább emelkedjenek, elengedhetetlen a hozzáadott érték növelése, a magasabb hozzáadott értékű szolgáltatások megjelenítése, így szükség van további beruházásokra, fejlesztésekre.

A kötelezettségek üzemi eredményhez viszonyított aránya meglehetősen eltérő képet mutat az egyes ágazatok között, a legkisebb érték az oktatást jellemezte (0,59), míg a legnagyobb a vízellátás, hulladékgazdálkodás ágazatot (144,50). A mutató értéke mindegyik ágazatban pozitívan alakult (az üzemi eredmény mindenhol pozitív volt), az ágazatok összességében nyereségesek voltak 2018-ban. A vállalatok hitelfelvételi hajlandósága heterogénnek mondható, sok vállalat vesz igénybe hiteleket beruházásaik finanszírozására, de sokan tartózkodnak tőle.

A nagyobb árbevételű cégek alacsony száma az iparüzési adóbevételekben is megmutatkozik. A KSH adatbázisában a legfrissebb adatok 2017-re vonatkoznak, így ezeket elemeztük. A 7. táblázat mutatja a megyeszékhelyeken a helyi iparüzési adóból származó bevételt, illetve ennek egy állandó lakosra jutó értékét. A táblázatban látható, hogy Nyíregyháza a tizedik a listán, ugyanannyi megyeszékhely található előtte, mint mögötte, így még bőven van lehetősége előrelépésre.

8. táblázat: A helyi iparüzési adóból származó bevételek a megyeszékhelyeken
2017-ben

Terület megnevezése	Helyi iparüzési adó bevétel (millió Ft)	Helyi IPA kulcsa (%)	Állandó népesség (fő)	HIPA/állandó lakos (Ft/fő)
Győr	23 064	1,8	124 743	184 893
Székesfehérvár	16 667	2	97 190	171 491
Budapest	238 062	2	1 693 051	140 611
Szombathely	8 232	2	76 528	107 564

Veszprém	5 584	2	56 361	99 083
Tatabánya	6 155	2	69 092	89 078
Kecskemét	9 001	1,6	110 974	81 111
Zalaegerszeg	3 866	2	57 914	66 756
Szekszárd	2 154	2	32 974	65 316
Nyíregyháza	7 832	2	120 086	65 218
Eger	3 338	2	53 091	62 873
Miskolc	9 819	2	160 325	61 245
Szolnok	4 329	2	71 084	60 901
Debrecen	12 242	2	203 493	60 160
Szeged	9 075	2	163 763	55 414
Békéscsaba	3 210	2	60 137	53 377
Pécs	7 336	2	149 030	49 226
Kaposvár	3 030	2	63 778	47 509
Salgótarján	1 179	2	35 982	32 753

Forrás: TEIR,

3.2. Felsőoktatási intézmények a városban

Egy város gazdasági fejlettségét meghatározza, hogy milyen felsőoktatási intézmény működik a városban, amely magas kvalitású munkavállalókat képes kibocsátani, kutatás-fejlesztési tevékenységen keresztül szorosan kapcsolódik a helyi gazdaság különböző hálózataihoz, illetve szolgáltatásain keresztül kiszolgálja a helyi innovációs tevékenységeit. A Nyíregyházi Egyetemen is törekednek ezen tevékenységek kiszolgálására, ezt a célt is szolgálja majd az egyetem területén kialakítás alatt álló Technológia- és Tudástranszfer Iroda. Emellett törekednek a minél jobb képességű munkavállalók képzésére, melyhez kapcsolódóan duális, valamint kooperatív¹⁰ képzéseket is meghirdetnek, melyekre nagy igény mutatkozik a vállalkozások részéről.

¹⁰ Meghatározott idejű szakmai gyakorlatot foglal magában.

A 2017/2018-as tanévben a Nyíregyházi Egyetem 5 karán összesen 997 hallgató kapott oklevelet. A legtöbben a Gazdasági és Társadalomtudományi Kar (GTK) képzésein végeztek (293 fő), ezt követte az Műszaki és Mezőgazdasági Kar (MMK) képzésein végzett diákok létszáma (279 fő), majd pedig a Pedagógusképző Karon (PKK) végzettek (257 fő). A Természettudományi és Informatikai Karon (TTIK) 113 diák szerzett oklevelet a 2017/2018-as tanévben, míg a Bölcsészettudományi és Művészeti Karon (BTMK) 52 fő.

Alapképzésen 449 fő, mesterképzésen 184 fő végzett a 2017/2018-as tanévben, illetve népszerű volt még ezeken kívül a szakirányú továbbképzés (161 fő).

9. táblázat: A Nyíregyházi Egyetemen a 2017/2018-as tanévben diplomát szerzettek karonkénti és képzési szintek szerinti megoszlása (fő)

Képzési szint	Karak ¹¹					NYE összesen
	BTMK	GTK	MMK	PKK	TTIK	
Felsőoktatási szakképzés	-	18	17	59	6	100
Alapképzés	52	95	85	78	139	449
Főiskolai képzés	-	64	6	27	6	103
Mesterképzés	-	2	-	182	-	184
Szakirányú továbbképzés	-	8	-	106	-	161
Összesen	52	293	279	257	113	997

Forrás: Oktatási Hivatal,

¹¹ 2017. augusztus 1-től az intézmény szervezeti felépítésében jelentős átalakítások történtek, az egyes szakokat karok helyett 12 intézet alá osztották be, melyek azóta is működnek. Nevezetesen: Alkalmazott Humántudományok Intézete, Gazdálkodástudományi Intézet, Környezettudományi Intézet, Matematika és Informatika Intézet, Műszaki és Agrártudományi Intézet, Nyelv- és Irodalomtudományi Intézet, Óvó- és Tanítóképző Intézet, Testnevelés és Sporttudományi Intézet, Történettudományi és Filozófiai Intézet, Turizmus és Földrajztudományi Intézet, Vizuális Kultúra Intézet, Zenei Intézet. A könnyebb ábrázolhatóság érdekében azonban a régi szervezeti felépítést vettük alapul.

A Nyíregyházi Egyetem mellett a városban található a Debreceni Egyetem Egészségtudományi Kara, melyen a 2017/2018-as tanévben összesen 263 hallgató kapott oklevelet. Ebből 202-en alapképzést, 37-en mesterképzést, 11-en szakirányú továbbképzést, 10-en főiskolai képzést, 3-an pedig felsőoktatási szakképzést végeztek.

Ezenkívül a városban működik a Szent Atanáz Görögkatolikus Hittudományi Főiskola, mely osztatlan tanári szakon nyújt képzéseket. Az intézményben az Oktatási Hivatal adatai szerint a 2017/2018-as tanévben 21 fő szerzett oklevelet.

4. Városi alapok működésének jellemzői

Meglehetősen széles a helyi gazdaság ösztönzésére felhasználható megoldások köre. Ezek közé tartoznak a tanácsadásra, mentorálásra épülő tevékenységek, valamint az egyedi befektetési és az iparüzési adó kedvezmények. Az előzőeken túl ugyanakkor a város részéről történő közvetlen forrásbiztosítás is támogathatja a fejlesztési célokat szolgáló lokális vállalkozások tevékenységét. Ilyen finanszírozási eszközként alkalmazható speciális célú városi vállalkozásfejlesztési alap létrehozása, amely a vállalkozások tőkehelyzetének javítását hivatott elősegíteni.

Tőkebefektetés jellemzői

A tőkebefektetési alapok olyan finanszírozást szolgáló pénzügyi eszközök, amelyek keretében a finanszírozó tulajdonrészt szerez a forrást igénybe vevő vállalkozásban. A finanszírozó egyéb eszközzel, például tulajdonosi kölcsönrel is segítheti a támogatni kívánt céget, az úgynevezett portfóliótársaságot a tulajdonosi részesedést biztosító tőkejuttatás mellett. A tőkeemelésnek a célja, hogy a vállalkozás pénzügyi és kibocsátási pozícióját erősítse, alkalmassá téve a céget nagyobb mértékű fejlesztések megvalósítására is. A kapott tőkefinanszírozás egyben segítheti az igénybe vevő vállalkozást további piaci források bevonásában is. A tőkealapot annak kezelésére jogosult, a Felügyelet (MNB) engedélyével rendelkező alapkezelő kezelheti. Az alapkezelő az érintett cégre irányuló komplex, pénzügyi és jogi szempontú elemzés alapján dönt a tőkejuttatásról. Az alap a belépésével a tőkejuttatást igénybe vevő társaságba számára megfelelő nagyságú hozamot kíván elérni. Azzal, hogy az alap tulajdonosi részesedést szerez a vállalkozásban, egyben általában a vállalkozás döntéshozatalában is részt vesz, ezt a pozíciót a hozam növelése érdekében fel tudja használni arra, hogy a cég piaci pozíciójának erősítését szolgáló menedzsmenti intézkedéseket támogassa. A befektetés az alapkezelő kiszállásával (exit) ér véget. Az exit a befektetett tulajdonrész értékesítését jelenti, ami általában a következő főbb kimenetekkel

valósulhat meg: eladják a tőkealap beszállása előtti tulajdonosok, a menedzsment, egyéb tőkealapok számára, vagy bevezetik a tőzsdére a céget.

Városfejlesztési és városi vállalkozásfejlesztési alapok

Eredetileg a tőkeági finanszírozás alapvetően a vállalkozói szektorban alkalmazott pénzügyi eszköz, de az utóbbi években egyre népszerűbb a városfejlesztési célokra történő alkalmazása.¹² Ez olyan tőkefinanszírozási eszköz, amely bizonyos speciális területeken hivatott a város stratégiai céljainak megvalósítását elősegíteni. Alkalmazásának egy fontos kritériuma, hogy a befektetési terület legyen képes bevétel- vagy jövedelemtermelésre, ami a visszatérítést lehetővé teszi. A városfejlesztési alapokat jellemzően önkormányzati energetikai, közlekedési vagy egyéb infrastrukturális beruházások finanszírozására használják fel, ugyanakkor előfordul, hogy direkt vállalkozás- vagy gazdaságfejlesztési célra kerül felhasználásra.

Klasszikus városfejlesztési alap (amely például közlekedési, energetikai vagy egyéb önkormányzati projekteknek nyújt tőkebefektetést) Magyarországon még nem indult el. Ugyanakkor a hazai kkv stratégia¹³ egyértelműen utal arra, hogy a jövőben fontos lesz a gazdaságfejlesztési városi alapok felállítása és a „tőkealapok kkv finanszírozási célja, hogy az érintett városokban működő, banki eszközökkel nem, vagy nehezen finanszírozható vállalkozásokat fejlesztési forrásokhoz juttassa.”¹⁴ Ezek a speciális, városi stratégiai célokat szolgáló, azok elérését támogató pénzügyi modellek tehát újszerűnek tekinthetők.

Városi vállalkozásfejlesztési alap ugyanakkor Kecskeméten, Debrecenben és Székesfehérváron is működik már. Ezek az alapok célzottan a helyi gazdaság

---

¹² Az uniós forrásból finanszírozott, 2000-es évek közepén indult ún. Jessica alapok számos európai uniós országban finanszíroztak városfejlesztési projekteket.

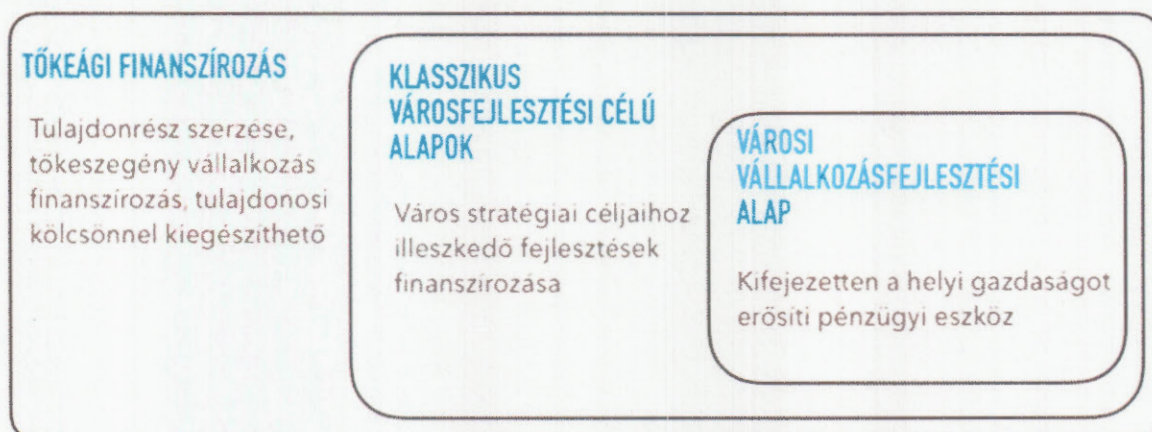
¹³ Magyar Mikro-, kis- és középvállalkozások Megerősítésének Stratégiája 2019-2030, Budapest, 2019. november 5.

https://www.kormany.hu/download/5/f7/b1000/KKV_Strategia.pdf (Elérés: 2020.04.04.)

¹⁴ *ibid*, 120.o.

fejlesztését szolgálják, a helyi vállalkozásoknak, a városban megvalósuló fejlesztéseknek biztosítanak tőkeági finanszírozási lehetőséget. Az ilyen típusú alap jellemzően közforrásból szerzi be a tőkét, amit általában lehetőség van magántőkével is kiegészíteni. Kecskemét a Modern Városok Program keretében 2017-ben kapott 15 milliárd forintot, míg Debrecenben 10 milliárd forintos, Székesfehérváron pedig 5 milliárd forintos alap felállításáról döntöttek, mindkettő MFB-forrásból kerül finanszírozásra. Az alap célja, hogy a helyi kkv-k tőkeoldali megerősítését segítse, ugyanakkor nagyobb infrastrukturális projektek (pl. iparterület, ipari park fejlesztés) projektársaságait is finanszírozza.

3. ÁBRA: A VÁROSI VÁLLALKOZÁSFEJLESZTÉSI ALAP, MINT SPECIÁLIS TŐKEALAP

Mindezek áttekintése azért volt szükséges ebben a fejezetben, hogy a lehetséges célcsoportok, célterületek meghatározására ezek fényében kerüljön sor a következőkben.

5. Lehetséges célcsoportok

Ebben a fejezetben három dimenzió mentén vizsgáljuk meg, hogy melyek lehetnek a létesítendő alap befektetési célcsoportjai. Először meghatározzuk, hogy az alapnak földrajzilag mely területeken lenne érdemes működnie, ezt követően a potenciális vállalatokat tekintjük át vállalatméret szerint, végül pedig azt azonosítjuk, hogy mely iparágakra célszerű az alapnak elsődlegesen fókuszálnia. A fejezetben az elkészített interjúk, a bemutatott statisztikai adatok, valamint a város stratégiai dokumentumai alapján vázoljuk fel javaslatainkat.

5.1. Földrajzi kiterjedés

Nyíregyháza esetében meghatározó, hogy elhelyezkedése révén az EU „keleti kapujaként” funkcionál. A megye három szomszédos országgal is határos, ez a városi kapcsolatokban is megmutatkozik, több határmenti programban is részt vesz/vett a város, illetve a határon túli kapcsolatai is meglehetősen kiterjednek, illetve szorosnak mondhatók a mélyinterjúk alapján. A város esetében Debrecen közelsége is fontos szerepet tölt be: Debrecen városának fejlődése, így akár a BMW gyár felépülése is katalizátorként szolgálhat a nyíregyházi vállalkozások számára, ugyanis az újonnan létrejövő beszállítói igények kielégítésében is szerepet vállalhatnak.

Nyíregyháza az utóbbi időben egyre inkább turisztikai célpontként is jelen van az országban, köszönhetően főként az elmúlt években végbement komoly fejlesztéseknek Sóstógyógyfürdő területén (pl. Hunguest Hotel Sóstó), valamint a nemzetközi hírű Nyíregyházi Állatparknak és a számos városi eseménynek. A város környezete azonban nem csak a turizmus miatt érdekes az alap számára: a korábban még jelentősebb hagyományokkal rendelkező mezőgazdaságra épülő élelmiszeripar

a régióban ma is jelen van, illetve más iparágak esetében is fontos lehet a régiós vállalatok szerepe.

Az elhelyezkedésből adódóan a nyíregyházi vállalkozások (elsősorban a nagyobbak) relatíve könnyen jutnak olcsó munkaerőhöz, amennyiben egyszerű fizikai munkavégzésre alkalmas munkavállalókra van szükségük, ugyanis a határ közelsége miatt könnyen megoldható az olcsó ukrán, illetve román vendégmunkások utaztatása és foglalkoztatása. A határ közelségéből adódóan előnyt jelent még továbbá, hogy a határon túli befektetéseket, terjeszkedést is könnyebben valósíthatják meg az itteni vállalkozások. Összességében elmondható, hogy Nyíregyháza kedvező földrajzi fekvése komoly potenciált jelent a város fejlődésének szempontjából.

5.2. Vállalati méret, vállalattípusok

5.2.1. Nagyvállalatok, beruházásösztönzés

A bemutatott statisztikai adatokból látható, hogy Nyíregyházán egy viszonylag egészséges vállalatszerkezet alakult ki, vállalati méret szerint a városban egyaránt megtalálhatók a mikro-, kis-, közép- és nagyvállalatok. A városban jelenleg 15 nagyvállalat működik, ebből 7 a feldolgozóiparban. A mélyinterjúk során kiderült, hogy a nagyvállalatok szervesen illeszkednek a város életébe akár beszállítói láncukat, akár társadalmi felelősségvállalásukat, akár különböző kkv-kat támogató programokban (pl. Országos Vállalkozói Mentorprogram) való részvételüket tekintve.

A nyíregyházi stratégiai dokumentumok az elmúlt években megvalósított jelentős értékű beruházásaikon kívül nem hangsúlyozzák külön a nagyvállalatokat, szerepük a város stratégiai céljaiban azonban ugyanúgy megvan, mint a kisebb vállalkozásoknak. A nagyvállalatoknak különösen fontos szerepe van a munkahelyteremtésben, de érdemi szerep hárul rájuk a kutatás-fejlesztésben is.

Egy-egy jelentősebb nagyvállalati beruházás minden város életében nagy előrelépést jelenthet úgy a foglalkoztatás, mint a helyi adóbevételek vagy az innováció területén.

Véleményünk szerint azonban az alap számára a nagyvállalatok, illetve nagyvállalati beruházások nem relevánsak, legfeljebb egy nagyvállalati fejlesztéshez kapcsolódó beruházás egy beszállító részéről, de ez már a közepes vagy kisebb méretű vállalkozásokat érinti. Egyrészt egy nagyberuházás más, egyedi forrásból (összekapcsolódva például egyedi kormánydöntésekkel) könnyen hozzájut finanszírozáshoz, így ebben az esetben finanszírozási hiányhelyzet sokkal ritkábban alakul ki. Egy városi tőkealap számára egy nagyvállalati beruházás két további okból sem lehet releváns terület: egyrészt egy nagyberuházás túlmutat a város döntési jogkörén, másrészt a nagyvállalatoknak juttatott tőke nehezebben illeszthető az állami támogatási szabályokhoz (ld. később).

5.2.2. Középvállalatok

A városban működő vállalatok 1,34 százaléka közepes méretű vállalkozás. Ez az országosnál némileg kisebb arány, de így is mintegy 60 közepes vállalat található a városban. Ezek egy része építőipari vállalkozás, de fontos szerepe van a kereskedelmi ágazatnak is. A lefolytatott interjúk során ezen kívül még a feldolgozóipari, azon belül is a fémiparban működő vállalkozásokat emelték ki a megkérdezettek. Egy közepes méretű vállalkozás esetében 1-1 nagyobb beruházás lefolytatásához hasznos segítséget jelenthet egy tőkealap befektetése, így ezen vállalkozáscsoport esetében az alap bevonása javasolt. Az interjúk alapján e vállalkozások körében lehet nyitottság a tőkebefektetésekre, azonban esetükben is fontos lesz a tőkebefektetések részleteivel kapcsolatos tájékoztatás.

A középvállalkozások, illetve a kis- és mikrovállalkozások esetében is érdemes kiemelni a generációváltás kérdését. A rendszerváltás környékén vállalkozást

indító generáció fokozatosan kiöregszik, helyüket a fiataloknak kell átvenniük, akik általában nyitottabbak a kockázatosabb, de gyorsabb növekedési pályákra, így ennek finanszírozásához is hasznos segítséget nyújthat a tőkealap.

5.2.3. Kis- és mikrovállalatok, startupok

A tőkealapok klasszikus befektetési területét jelentik a startupok, a nagy növekedési potenciállal bíró új vállalatok. Az ilyen vállalatok létrejöttéhez a Nyíregyházi Egyetem erős alapot adhat, bár az interjúk alapján inkább az derült ki, hogy eddig erre nem volt példa, a startupok jelenléte a városban elhanyagolható mértékű. Ez azonban a jövőben akár meg is változhat, tekintettel arra, hogy a 2020-ban barnamezős beruházás részeként létrejött Technológiai Transzfer Központ (a Nyíregyházi Városfejlesztési és Ipari Park Nonprofit Kft. működteti) révén megvalósultak a startup-kultúra fizikai feltételei, azaz irodabérlési lehetőségek adóttak. Ezt az épületet a városban gazdaságfejlesztési központnak szánják, mint vállalkozásokat, startupokat támogató intézményt. Ennek hatékony megvalósításáért Nyíregyháza több európai uniós forrásból megvalósuló URBACT projektben is részt vesz/vett (pl. TechTown¹⁵, Techrevolution¹⁶), hasznosítva az ott szerzett tapasztalatokat, alkalmazva a jó gyakorlatokat (pl. Digital Media Center¹⁷ Barnsley városa esetén, melynek mintájára képzelik el a Technológiai Transzfer Központot). Emellett az egyetem is próbál hozzájárulni a startup-szcéna fejlesztéséhez, jelenleg is folyamatban van az egyetem területén egy Technológia- és Tudástranszfer Iroda kialakítása. Ezeken felül pedig a PRIMOM Vállalkozásélénkítő Alapítvány is működtet Inkubátorházat Nyíregyházán.

A startupok esetében tehát mindenképpen lehet helye az alapnak. Látunk ugyanakkor lehetőséget a mikro-, illetve kisvállalkozások esetében is ilyen típusú befektetésre, amennyiben olyan ötlettel vagy tervvel rendelkeznek, amely

---

¹⁵ Lásd részletesebben: <https://urbact.eu/techtown> (Elérés: 2020.06.04.)

¹⁶ Lásd részletesebben: <https://urbact.eu/tech-revolution> (Elérés: 2020.06.04.)

¹⁷ Lásd részletesebben: <https://www.barnsleydmc.co.uk/> (Elérés: 2020.06.04.)

tőkebefektetést igényel. Érdeemes azonban megjegyezni, hogy kimondottan mikrovállalkozásokat, valamint startupokat célzó tőkealap már működik részben MFB, részben pedig uniós forrásból (különböző Hiventures tőkealapok).

5.3. Ágazatok

Ebben a részben azt tekintjük át, hogy melyek azok az ágazatok, amelyeket az elvégzett interjúk, illetve a bemutatott statisztikai adatok alapján leginkább támogatnia érdemes az alapnak. Bár a következőkben több ágazatot is felsorolunk, felsorolásunkat nem szánjuk kizárólagosnak, azaz ha ezen ágazatokon kívülről érkezik megfelelő projekt, akkor annak támogatását is érdemes megfontolni. A következő felsorolás inkább abban segít, hogy az alap reklámozása, illetve a cégek keresése során mely ágazatokra érdemes leginkább fókuszálni.

Az elmúlt időszak tendenciái, illetve a városi stratégiák alapján érdemes kiemelni a **turizmust és vendéglátást**. Ahogy azt már korábban is bemutattuk, illetve több interjúalanyunk is kiemelte, Nyíregyháza egyre vonzóbb turisztikai célpont: a vendégéjszakák és az ideérkező vendégek száma az elmúlt 10 évben megduplázódott. A koronavírus-járvány hatására az idei évben nyilvánvalóan drasztikus visszaesés várható ezen számok tekintetében, a helyzet normalizálódásával azonban újra növekedési pályára kerülhet a vendégéjszakák száma, amit elősegíthetnek a Nyíregyházi Állatpark és a Sóstógyógyfürdő újabb fejlesztései, valamint a helyi programkínálat folyamatos bővülése. A városban az elmúlt években megvalósult két, a szálláshelyhiányt enyhítő szállodafejlesztés: megépült a Pangea Hotel, valamint a Hunguest Hotel Sóstó. Amennyiben a turizmus visszaáll a korábbi pályájára, úgy a későbbiekben további szálláshelyek válhatnak szükségessé: Nyíregyháza 2020-2024-re vonatkozó Gazdasági Programjában egy minőségi kempinget, illetve egy családbarát szálloda kialakítását

tartják szükségesnek. Ezek megvalósítására akár a létrehozandó városi alap is lehetőséget nyújthat.

A **feldolgozóiparban** jellemzőek a nagy forrásigényű beruházások. A feldolgozóipar széles spektruma jelen van a városban, ám ezen belül is kiemelkednek a gumi- és műanyagipari, valamint a fémipari és különböző gépipari vállalkozások. Előbbi ágazat esetében azonban nem gondoljuk, hogy alanya lehetne esetleges tőkebefektetéseknek, itt főként nagyobb, a város szempontjából nagy jelentőségű vállalkozások találhatók. A fémipari cégek között már több kkv is jelen van, itt mindenképpen lehet keresnivalója egy tőkealapnak. A feldolgozóiparon belül érdemes még kiemelni a megyei szinten meghatározó élelmiszeripart, amelynek fejlesztése a közeljövőben országos szinten is prioritás lesz. Több interjúalanyunk is kiemelte, hogy a megye területén meghatározó mezőgazdasági termelésre (például az egykor világhírű szabolcsi alma esetében) épülő élelmiszeripari feldolgozásban komoly potenciál lehet, főként, ha a termeléssel együtt, egy láncban tudják azt kivitelezni. A feldolgozóiparon belül érdemes még kiemelni a beszállítókat is, melyek beruházásai szintén nagy költséget jelenthetnek. A feldolgozóipar egyes ágazatainál tehát szükség lehet a tőkebefektetésekre, az ágazat bevonását mindenképpen javasoljuk.

A feldolgozóiparhoz kapcsolódóan az interjúk során több megkérdezett elmondta, hogy Nyíregyházán több, a belső iparterületeken (pl. Tünde utca, Debreceni út) található kkv-nak problémát okoz a további terjeszkedés, úgymond „beszorultak” a lakóövezetek közé. Ezen kkv-k területigénye azonban többnyire nem olyan nagy (kevesebb, mint 1 hektár), viszont a külső ipari területeken¹⁸ minimálisan vásárolható 1 hektár földterület túl drága számukra. Szükséges lenne ezen, kisebb területi igénnyel rendelkező kkv-k számára olyan ipari övezetek kialakítását, ahol

---

¹⁸ Az egyik a több mint 100 hektár nagyságú nyugati „ipari park”, ahol van még a NIPÜF Zrt. tulajdonában kb. 50 hektár nagyságú szabad terület, melynek egyik fele már közművesített. A másik a Déli Ipari Park, melynek 125 hektár nagyságú területéből már csak 2,3 hektár szabad (önkormányzati tulajdon), tehát lényegében betelt.

területeket szerezhetnek, illetve megvalósíthatják beruházásaikat. A kkv-k területszerzésének, illetve beruházásainak megvalósításában lehet szerepe egy tőkealapnak, azonban a meglévő ipari park/iparterületek fejlesztése, illetve újak létrehozása esetében kérdés, hogy ez mennyire egy tőkebefektetés keretében valósítható meg.

Nyíregyházán és környékén több jelentős **építőipari** vállalkozás is működik. Az interjúk során kiderült, hogy esetükben is lehet a tőkealapnak mozgástere. Az interjúk során a megkérdezettek kevésbé hangsúlyosan említették az **informatikai** cégeket, melyek hagyományosan a tőkebefektetések elsődleges célpontjai. A város digitális gazdaság megteremtését, fejlesztését célzó programokban (pl. a már említett TechTown) való részvétele előrevetíti ezen vállalkozások későbbi megjelenését. Tekintettel az ágazat magas hozzáadott értékére, különösen is célszerű ide tőkét helyezni, amennyiben megfelelő projekt kerül az alap látókörébe. Összességében a város stratégiájával összhangban hasznos minden olyan iparágat kiemeltként kezelni, ami valamilyen módon épít a tudásra, az innovációra.

5.4. Összefoglalás

A fentieket összefoglalva tehát a városi alapnak a következő területekre érdemes elsősorban koncentrálnia:

- Földrajzi terület
  - Elsődlegesen Nyíregyháza városa
- Érintett vállalkozások
  - Közepes méretű vállalkozások
  - Mikro- és kisvállalatok, startupok
  - Generációváltás előtt álló kkv-k
  - Belső iparterületekre beszorult kkv-k

- Elsődleges ágazatok
  - Turizmus és vendéglátás
  - Feldolgozóipar (fémipar, gépipar, élelmiszeripar)
  - Építőipar
  - Informatika

6. Konzisztenciavizsgálat

6.1. Az országos alapok jelenléte Nyíregyházán

Ebben a fejezetben áttekintjük a fontosabb országos tőkealapokat, illetve megvizsgáljuk, hogy Nyíregyházán és szűkebb környezetében (Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében) ezek milyen befektetésekkel rendelkeznek. A korábban azonosított befektetési célcsoportok számára a tőkeági finanszírozást tartjuk a legjobb megoldásnak, ebből kifolyólag nem vizsgáljuk más pénzügyi eszközök meglétét, jelentőségét ebben a fejezetben. Fontos, hogy felmérjük más tőkeági finanszírozók jelenlétét a térségben, ugyanis ennek segítségével megállapítható, hogy van-e relevanciája egy városi vállalkozásfejlesztési alapnak, avagy van-e finanszírozási hiány a régióban ezen a területen.

A mélyinterjúk alapján megállapítható, hogy az országos tőkealapok nyíregyházi tevékenysége a döntéshozók és a helyi gazdasági élet szereplői előtt kevésbé ismert, a többség sem sikertelen, sem sikeres befektetésről nem tudott beszámolni. Ennek megfelelően látszik lehetőség az országos szereplők mellett egy helyi szereplő számára is, ami könnyebben fel tudja kutatni az adott területen működő azon vállalkozásokat, melyek alkalmasak lehetnek tőkebefektetés céljára.

Széchenyi Tőkebefektetési Alap

A Széchenyi Tőkealap-kezelő Zrt. országos szinten öt tőkealapot kezel, melyeken keresztül közel 71 milliárd forint tőkekerettel gazdálkodik jelenleg. A befektetések célja a hazai kkv-k fejlesztése és hosszú távú növekedési pályára állítása, ezáltal ösztönözve a gazdaság és a foglalkoztatás bővülését, az EU-s források hatékony felhasználását, illetve a leszakadó régiók felzárkóztatását. A Széchenyi Tőkebefektetési Alap (SZTA) esetében a 2019-es kumulált adatok alapján országosan a tőkebefektetések száma 111 darab, az értékük 16,6 milliárd forint, az

exitek és részexitek száma pedig 41 darab volt. Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében 3–3 darab aktív, illetve lezárt befektetés található. A tőkebefektetések értéke megyei szinten összesen 1,037 milliárd forint, ami az SZTA országos tőkebefektetéseinek 6,25 százaléka, míg a megye GDP-je az országos 3,21 százalékát teszi ki.

10. táblázat: A Széchenyi Tőkebefektetési Alap befektetései Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében

Vállalat	Befektetés éve	Befektetés helyszíne	Befektetés összege (millió Ft)	Befektetés állapota	Vállalkozás főtevékenysége
MARTIN-TECH KFT.	2015	Nyíregyháza	220	aktív ¹⁹	fém szerkezet gyártása
G-FITT KFT.	2015	Nyíregyháza	210	aktív	fém szerkezet gyártása
NABAK STEEL KFT.	2013	Nyíregyháza	250	aktív ²⁰	fém szerkezet gyártása
GÉMTECH GÉPÉSZETI MÉRNÖKI TECHNOLÓGIAI TERVEZŐ ÉS GYÁRTÓ KFT.	2012	Nyíregyháza	84	lezárt	fém szerkezet gyártása

¹⁹ Azonban a vállalkozás felszámolás alatt áll.

²⁰ Azonban a vállalkozás felszámolás alatt áll.

SYSX KFT.²¹	2015	Nyíregyháza	210	lezárt	szoftverkiadás acélszerkezetet gyártó cégeknek
INNOVA- METAL KFT.	2012	Balkány	63	lezárt	fémszerkezet gyártása

Forrás: SZTA,

Az SZTA befektetései a térségben a fémiparra korlátozódnak (ez is jelzésértékű lehet egy helyi városi alap számára). Három aktív befektetéséből kettő esetében is felszámolás alatt áll a kedvezményezett cég. Három lezárt befektetéséből azonban kettő kimondottan sikeresnek mondható:

- a fémszerkezetek gyártásával foglalkozó GÉMTECH Kft. 2018-as adózott eredménye közel 900 millió forinton, míg az azt megelőző öt év eredménye rendre 500 – 500 millió forint körül alakult;
- a szoftverkiadással foglalkozó SYSX Kft. adózott eredménye pedig 2018-ban 10 millió forint, 2017-ben 270 millió forint, 2016-ban pedig 90 millió forint közelében alakult.

A harmadik lezárt befektetés pedig az INNOVA-METAL Kft. esetében valósult meg. A vállalat minimális nyereséggel működött az elmúlt években (2015 óta átlagosan 5 millió forint adózott eredménnyel).

Hiventures

A Hiventures Alapkezelő inkubációs (pre-seed), magvető (seed), és korai növekedési (growth) szakaszokra fókuszáló kockázati tőkeprogramokat működtet. Célja szakmai és anyagi támogatást nyújtani alapítás előtt álló vagy kezdeti szakaszban lévő, K+F+I tevékenységet végző vállalkozásoknak. A vállalkozások támogatására 50 milliárd forint áll rendelkezésre európai uniós, valamint saját, MFB forrásból. Az Inkubációs Befektetés olyan K+F+I tevékenységet végző mikrovállalkozásokat

²¹ A vállalkozás 2018 nyarán átalakult. Jogutódja az acélszerkezetek gyártásával foglalkozó Gressio Kft..

támogat, ahol a termék- vagy szolgáltatás koncepciója már készen áll a véglegesítésre. Az Inkubáció Plusz program olyan startupokat támogat, amelyek már részesültek az Inkubációs Befektetésben. A Magvető Befektetés keretében olyan mikro-, kis- és középvállalkozásokat támogatnak, ahol a termékfejlesztés jelentős része már megvalósult, a piaci tesztelés elkezdődött, de a továbblépéshez tőkére van szükség. A Növekedési Befektetés keretében azokat a mikro-, kis- és középvállalkozásokat támogatják, melyek már elvégezték a piaci teszteket, de a piacra lépés, illetve az értékesítés felfuttatása még nem történt meg.

A Hiventures első, 2017-es évében 131 pozitív befektetési döntés született 10,2 milliárd forint értékben. 2018 első negyedében további 36 pozitív befektetési döntés született 2,6 milliárd forint értékben. A közzétett adatok alapján Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében a cégportfólió 8 darab (ezen belül Nyíregyházán 6 darab) vállalkozása található meg, ezen tőkebefektetések értéke pedig 265 millió forint.

11. táblázat: A Hiventures befektetései Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében

Vállalat	Szerződés- kötés dátuma	Befektet és helyszí- ne	Befektet és összege (millió Ft)	Befektet ési program	Vállalkozás főtevékenys ége
Parkour Technologies	2018.12.20	Buj	10 ²²	Növekedé- si	egyéb információ- technológiai szolgáltatás
Agora Solutions Software Kft.	2019.05.16	Nyíregyhá- za	9	Inkubáció s	számítógépes programozás
AviBike Kft.	2019.02.06	Nyíregyhá- za	9	Inkubáció s	fémmegmunk álás

²² A megítélt befektetési összeg 80 millió forint, melyből eddig 10 millió forint került folyósításra.

DP Innovations Kft.	2017.11.17	Nyíregyháza	9	Inkubációs	m. n. s. egyéb általános rendeltetésű gépgyártása
Foodyapp Hungary Kft.	2017.11.23; 2018.05.11	Nyíregyháza	9+30	Inkubációs	egyéb információ-technológiai szolgáltatás
Online Scouting Kft.	2018.12.12	Nyíregyháza	9	Inkubációs	adatfeldolgozás, web-hosztिंग szolgáltatás
Herbow International Kft.	2017.12.20	Nyíregyháza	171	Növekedési	Tisztítószer gyártása
Glassling Kft.	2019.07.24	Ópályi	9	Inkubációs	számítógépes programozás

Forrás: Hiventures,

A Hiventures térségbeli befektetései körében jól láthatóan dominálnak az IT-szektorba tartozó vállalkozások. A befektetések többsége inkubációs szakaszban lévő, induló vállalkozások esetében valósult meg. A legnagyobb mértékű tőkebefektetés a Herbow International Kft. esetében történt. A vállalkozás a mosódió labda alapú mosószerait hazánk, illetve az EU piacain egyaránt értékesíti, 2018-as adózott eredménye –80 millió forint, 2017-es eredménye pedig –20 millió forint körül alakult. A Foodyapp Hungary Kft., a Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei cégportfólió második legmagasabb tőkebefektetést kapott cége pedig kényszertörlesztés alatt áll.

CV Alapkezelő Zrt.

A CV Alapkezelő Zrt. három kockázati tőkealapot kezel, melyek célja, hogy elősegítse az innovatív hazai kis- és középvállalkozások versenyképességének növelését azok tőkefinanszírozása által. A Core Venture Közös Magvető Kockázati Tőkealap 2013 márciusában indult el közel 2,2 milliárd forintos jegyzett tőkével. Ez kifejezetten a kezdő vállalkozások (startup) kutatási és fejlesztési projektjeinek megvalósításához és piacra viteléhez nyújtott tőkét. A tőkealap 2016 májusáig hajtott végre új befektetéseket. A Core Venture Közös Növekedési Kockázati Tőkealap 2014 januárjában indult el 4,3 milliárd forintos jegyzett tőkével. Elsősorban a már működő, üzleti sikereket már elérő és árbevétellel rendelkező kis- és középvállalkozások innovatív fejlesztéseinek finanszírozását helyezte a fókuszba 300 millió forint átlagos tranzakciómérettel. A növekedési alap 2016. májusáig fogadott be új projekteket. A legújabb alap, a Capitalisatio Kockázati Tőkealap 2018 októberében indult el 13,35 milliárd forint jegyzett tőkével. Az alap kockázati tőkealapként és városfejlesztési alapként egyaránt működik: a „hagyományos” kockázattőke-befektetés mellett az okos város (smart city) fejlesztésekre egyaránt koncentrálnak.

Az alapkezelőnek egyetlen befektetése található Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében: a nyíregyházi székhelyű Vimely AI Lab Kft., mely 46 millió forintnyi kockázati tőkebefektetéshez jutott. A vállalkozás olyan innovatív szoftvert fejleszt, mely összekapcsolható mind kórházi, mind otthoni alkalmazásra fejlesztett légzésfunkció vizsgálati mérőeszközökkel, automatizálja azok értékelését, így elősegítve azon helyzetek felismerését, melyekben további orvosi vizsgálat szükséges.

Összességében tehát a régióban 1,35 milliárd forintnyi forrás került kihelyezésre tőke formájában vállalkozások részére (1 milliárd forint jelenleg is aktív befektetés), melyből 1,27 milliárd forinthez nyíregyházi cégek jutottak.

Mindent egybevetve megállapítható, hogy bár számos országos tőkejellegű forrás elérhető a helyi vállalatok számára, azok jellemzően nem élnek vele. A mélyinterjúk alapján ezen országos alapok működése kevésbé ismert a helyi vállalkozók körében, azaz nem tudják betölteni az elemzés keretében azonosított finanszírozási hiányhelyzetet. Tehát lehet relevanciája egy helyi vállalkozásfejlesztési tőkealapnak a térségben.

6.2. A koronavírus nyomán megjelenő új finanszírozási lehetőségek

Az elmúlt időszakban kialakult, világszinten elterjedt koronavírus-járvány rendkívül bizonytalanná tette a gazdasági folyamatok várható alakulását, a fellépő recesszió mértéke meghaladhatja a 2008-2009-es gazdasági válságét is. A gazdasági szféra jelentősen átalakulhat a járvány lefutásával, drámai mértékű recesszióba fordulhat 2020-ban, 2021-re viszont újra pozitív irányú lehet a növekedés, habár közel sem olyan mértékű, mint ahogy azt a járvány elterjedése előtt prognosztizálták.

A 2019-es évben a magyar GDP 4,9 százalékkal bővült, 2020 első negyedében pedig 2,2 százalékos volt a növekedés mértéke a KSH adatai alapján. Az elemzők között viszonylagos konszenzus van arra vonatkozóan, hogy az eddigi növekedés recesszióba fordul, azonban annak mértékét illetően már eltérőek a vélemények.²³

A Századvég Gazdaságkutató 0,3-4,8 százalék közötti visszaesést valószínűsít. A kormány 3,0 százalékos, az Erste Bank 4,2 százalékos, a Morgan Stanley 5,0 százalékos, a Capital Economics 2,0 százalékos, a JP Morgan 6,3 százalékos, az ING elemzői pedig 3,2 százalékos visszaesést prognosztizálnak 2020-ra vonatkozóan. Közülük egyedüli kivétel az MNB, ahol viszont 2,0–3,0 százalékos

---

²³ <https://www.portfolio.hu/gazdasag/20200415/biztos-hogy-a-koronavirus-nagyot-ut-magyarorszagon-de-nem-tudjuk-mennyire-ime-a-forgatokonyvek-426018> (Elérés: 2020. 04. 22.)

növekedéssel számolnak az elemzők. A 2021-es időszakban – a járvány lefutásával – újból növekedő pályára léphet a gazdasági fejlődés. A Századvég Gazdaságkutató 3,4–7,8 százalékos közötti növekedést prognosztizál, továbbá az MNB 4,0-4,8 százalékra, a Morgan Stanley 6,0 százalékra, a Capital Economics 3,8 százalékra, az Erste Bank 4,6 százalékra, a JP Morgan 5,7 százalékra, az ING pedig 2,9 százalékra teszi a várható GDP-növekedést 2021-re vonatkozóan.

A koronavírus-járvány okozta gazdasági válság elsősorban a vírus terjedésének megakadályozására tett lépésekből fakad, hiszen e célból számos országban a személyek találkozását korlátozó intézkedések születtek, mely a gyárak bezárását, ellátási láncokban való nehézségeket, továbbá bizonyos szolgáltatások teljes leállítását eredményezte. Egyedi jellege miatt eltérő módon hat a járvány bizonyos ágazatokra, a leginkább veszélyeztetett ágazatok közé tartozik a turizmus, vendéglátás, a szórakoztatóipar, sport, kulturális szolgáltatások, továbbá komoly hatással van a járvány az ipar, építőipar ágazatokra is.

A vírus gazdaságra gyakorolt hatása elsőként a turizmust érintette, ugyanis a korlátozásokkal, zárva tartási kötelezettségekkel, illetve a határok lezárásával gyakorlatilag lenullázták mind a külföldi, mind a belföldi vendégéjszakák számát, amellyel szinte teljes mértékben kiesett a szálláshely-szolgáltató vállalatok bevétele. A KSH adatai alapján a kereskedelmi szálláshelyek belföldi és külföldi vendégforgalma idén márciusban 2019 márciusához képest összesen 68,3 százalékkal csökkent. Az éttermek vendégforgalmának mérséklődését némileg enyhítette a házhozszállítás lehetősége, ugyanakkor forgalma az előző év azonos időszakához képest 2020 márciusában így is 42,7 százalékkal esett vissza. Mindezzel együtt a művészet, szórakozás és szabadidő ágazata is jelentős visszaesést produkálhat.

Az ipar a magyar gazdaság fontos ágazata, amelyen belül a feldolgozóipar az ipari termelés több mint 95 százalékát teszi ki a KSH szerint. Ezen belül is hangsúlyos

szerepe van a járműgyártásnak, amely az egész feldolgozóipari termelés közel 29,1 százalékát tette ki 2019-ben. A folyó áras ipari értékesítés mintegy 72,4 százaléka ment exportra 2019-ben, amelyből arra következtethetünk, hogy összességében az ipari termelést jelentősen megzavarhatják a jelentős, külső gazdasági sokkok. 2020 márciusában a járműgyártás 19,8 százalékkal, a teljes feldolgozóipar 5,7 százalékkal, összességében pedig az ipari termelés 5,4 százalékkal esett vissza az előző év azonos időszakához képest.

A kormányzat az elmúlt időszakban jelentős mértékű gazdaságvédelmi akciótervet²⁴ dolgozott ki a járvány várható gazdasági hatásainak enyhítése céljából. Az akcióterv első szakaszában azonnali és célzott intézkedéseket eszközöltek a leginkább sújtott szektorok számára, a második szakasz keretében pedig a kormány módosította az idei költségvetést, valamint a még működő vállalkozások, szektorok segítésére vonatkozó intézkedéseket, illetve adókönyvíró lépéseket hajtott végre.

Az első szakasz főbb rendelkezései közé tartozik a hiteltörlesztési moratórium bevezetése ez év végéig, továbbá bizonyos, a válság alatt leginkább érintett szektoroknak (turizmus, vendéglátás, szórakoztatóipar, sport, kulturális szolgáltatások, személyszállítás, utazásszervezés) nem kell munkáltatói járulékot fizetniük, illetve ezen szektorokban a helységbérleti szerződéseket nem lehet felmondani és a bérleti díjakat nem lehet megemelni. Főként a szolgáltató szektor vállalkozásai kata-mentesek lesznek, valamint a kata-adó tartozásokra a veszélyhelyzet végéig haladékot adott a kormány.

A miniszterelnök április 6-ai bejelentése nyomán indult el az akcióterv második szakasza. Ezen belül 450 milliárd forinttal támogatja a kormány a munkahelyteremtést, különös tekintettel a járvány által leginkább sújtott

---

²⁴ <https://www.portfolio.hu/gazdasag/20200417/itt-az-orban-kormany-teljes-koronavirus-mentocsomagja-bovult-a-lista-426566> (Elérés: 2020. 04. 22.)

ágazatokra. Kiemelt pontot képez a munkahelyek megőrzése, ezen belül pedig a Kurzarbeit-szabályozás, amely értelmében a kormány 70 százalékban támogatja a veszélyhelyzet idején történő csökkentett munkaidős foglalkoztatást. Több mint 2 000 milliárd forint értékben kamat- és garanciatámogatott hiteleket biztosít a magyar vállalkozások számára, ennek fontos szegmense az MFB új, gazdaságélénkítő programcsomagja. Az MNB is jelentős mennyiségű forrást biztosít a pénzügyi rendszer védelmére: bevezette a Növekedési Hitelprogram Hajrát, valamint átdolgozta a Növekedési Kötvényprogramot. Mindezen felül több adókönyvitő lépést is eszközölt a kormány.

A Magyar Nemzeti Bank április 20-án elindította a Növekedési Hitelprogram Hajrá²⁵ programját, mely a kkv-szektor számára biztosít forrást, közel 1 500 milliárd forintos keretösszegeből. A hitel pénzügyi intézményeknél igényelhető, kamata pedig legfeljebb fix 2,5 százalék lehet a vállalkozások számára. A hitelt a hitelfelvevők fordíthatják beruházási célokra, beleértve a lízinget is, meglévő hitelek kiváltására akár 20 éves futamidővel, illetve forgóeszközök finanszírozására legfeljebb 3 éves futamidő mellett. A program keretében nyújtható hitelösszeg minimuma 1 millió forint, amellyel a mikrovállalkozások is könnyebben forráshoz juthatnak, legfeljebb pedig 20 milliárd forint lehet. A kereskedelmi bankoknak a kérelem beérkezésétől számítva 10 napon belül el kell végezniük a hitelbírálatot, a hitelek lehívása pedig a szerződéskötést követő harmadik évben kezdődhet el. Az MNB 0 százalékon refinanszírozási hitelt is nyújt a bankoknak, illetve 4 százalékos kamattámogatást biztosít számukra.

Az MNB Növekedési Kötvényprogramját²⁶ 2019 júliusában indította el, hogy növelje a hazai vállalatikötvény-piac likviditását, illetve javítsa a monetáris politikai transzmisszió hatékonyságát. A program keretében az MNB

---

²⁵ <https://www.portfolio.hu/bank/20200420/eldurrant-az-mnb-startpisztolya-cegek-tizezrei-mozdulhatnak-meg-egyszerre-427180> (Elérés: 2020. 04. 22.)

²⁶ <https://www.portfolio.hu/gazdasag/20200407/kamatot-emelt-az-mnb-jelentos-lepesek-a-koronavirus-valsag-ellen-424748> (Elérés: 2020. 04. 24.)

450 milliárd forintos keretösszezből hazai székhelyű vállalatok által kibocsátott értékpapírokat vásárol. Az eredeti programhoz képest bizonyos feltételeken lazított az MNB Monetáris Tanácsa a járványhelyzetre való tekintettel. Az egy vállalatcsoporttal szembeni maximális kitettséget 20 milliárd forintról 50 milliárd forintra emelte, valamint a vásárolható értékpapírok futamidejét 10-ről 20 évre növelte. Előbbi engedmény lehetőséget ad arra, hogy a vállalatok nagyobb mértékben támaszkodhassanak a banki hitelektől eltérő forrásbevonási alternatívákra, utóbbi pedig elősegíti, hogy a vállalatok stabil és hosszú távú finanszírozáshoz jussanak.

Az MFB Csoport egy újfajta gazdaságélénkítő csomagot²⁷ dolgozott ki, melynek célja a járvány gazdasági hatásainak minimalizálása a vállalati szektorban. A programcsomag a kkv-k, valamint a nagyvállalatok számára biztosítja a szükséges forrást a működés fenntartásához, munkavállalóik megtartásához, valamint beruházásaik megvalósításához. A csomag három hitel, négy tőke, illetve kettő garanciaprogramból áll, a teljes keretösszeg pedig eléri az 1 490 milliárd forintot.

Az MFB hitelprogramjainak célja, hogy elegendő forrást biztosítsanak a vállalatok rövid-, közép- és hosszú távú céljaik megvalósításában, hazai és európai uniós forrású hitelprogramok keretein belül. Jelenleg három új program érhető el: az MFB Krízis Hitel, az MFB Versenyképességi Hitelprogram, illetve a Mikro- és Kisvállalkozások Technológiai Korszerűsítése Célú Hitelprogram (továbbiakban: *KKV Technológia Hitelprogram*).

Az **MFB Krízis Hitel** 180 milliárd forintos keretösszezből, az MFB egy korábbi konstrukciója, a Pénzügyi Vállalkozások Refinanszírozási Konstrukció II. alapján jött létre. A hitelprogram az MNB Növekedési Hitelprogram forrásaira épül, mely

---

²⁷ <https://www.portfolio.hu/bank/20200422/1500-milliardos-koronavirus-mentocsomagot-jelentett-be-az-mfb-427580> (Elérés: 2020. 04. 22.)

mintegy 80 százalékos állami kezességvállalással is kiegészül, ezáltal a kockázatosabb ügyfelek is könnyebben forráshoz juthatnak. Az állami készfizető kezesség mellett 50 százalékos a biztosítéki elvárás mértéke. Az éves ügyfélkamat 2,5 százalék, mely a 0,1 százalékos kezességvállalási díjjal kiegészülve 2,6 százalékban maximálja az ügyfél kamat- és díjfizetési kötelezettségét. A hitelösszeg minimum 1, maximum 150 millió forint lehet, amelyet a hitelfelvevők legfeljebb 10 éves futamidővel fordíthatnak általános beruházási célokra, illetve maximum 3 éves futamidővel forgóeszköz és likviditás finanszírozására.

Az **MFB Versenyképességi Hitelprogram** főként a közép- és nagyvállalkozások számára nyújt hitelezési lehetőségeket versenyképességük növelésére, beruházás és forgóeszköz finanszírozására, hitelkiváltásra, továbbá akvizíció (részesezés vásárlása) és likviditás finanszírozására, ezáltal teljeskörűen lefedve a vállalkozások rövid- és hosszútávú céljait. A kereskedelmi bankoktól és közvetlenül az MFB-től is igényelhető hitelkonstrukció 150 milliárd forintos keretösszegű, a hitelösszeg pedig 1 és 10 milliárd forint között mozoghat ügyfelenként, maximálisan 15 éves futamidővel. A biztosítéki elvárás – 80 százalékos állami készfizető kezesség mellett – 50 százalék. A kezességvállalási díj itt is 0,1 százalékot tesz ki, az ügyfélkamat pedig piaci mértékű. A konstrukció halasztott tőkefizetési lehetőséggel és fix kamatozással is igénybe vehető.

A **KKV Technológia Hitelprogram** (GINOP-8.3.5-18) egy európai uniós forrású hitelkonstrukció, melynek keretösszege 110 milliárd forint. Az MFB még szabad források többségének átcsoportosításával egy módosított hitelkonstrukciót alkot, melynek módosítása jelen tanulmány írásakor még zajlik. A 110 milliárd forintos keretből, 0 százalékos ügyfélkamat mellett, 55 milliárd forintot különítenek el beruházási célokra, valamint 55 milliárd forintot likviditási célokra és a működés finanszírozására. A hitel az MFB Pontok hálózatában lesz elérhető.

Sok olyan vállalkozás van Magyarországon, amely jól kidolgozott üzleti tervvel rendelkezik, azonban a fejlődéséhez szükséges hitelhez nem tud hozzájutni, mert nem rendelkezik elegendő tőkével vagy fedezettel, illetve az újonnan megjelenő koronavírus átmenetileg aláásta a működését, amely banki szempontból is kockázatot jelent. Ezt hivatottak orvosolni a garanciaprogramok, ahol is a garantőr kezességvállalásával kevésbé kockázatosá teszi a hitelhez folyamodó vállalkozásokat. Az MFB Csoporthoz tartozó Garantiqa Hitelgarancia Zrt. kezelésében hitelgarancia program indul **Krízis Garanciaprogram** néven. A programban a kkv-k, illetve a nagyvállalatok folyószámlahiteleikhez, forgóeszköz- és beruházási hiteleikhez 90 százalékos állami garanciavállalást vehetnek igénybe. A garanciavállalás éves díja hitelösszegtől függően 0,25–2 százalék lehet, állami díjtámogatása pedig 1 százalék. Ezen program 500 milliárd forintos keretösszegét 130 milliárd forinttal megemelték. Ezen konstrukció kiegészítéseként az MFB létrehozta az **MFB Vis Maior Garanciaprogramot**, mely 50 milliárd forintos keretösszeggel 5 és 10 milliárd forint között biztosít garanciát a hitelekhez. A program keretében a kereskedelmi bankok által kkv-k és nagyvállalatok számára nyújtott, maximum hatéves lejáratú hitelekhez az MFB 90 százalékos garanciavállalást biztosít.

Az MFB Csoport négy tőkeprogramot hirdet meg, összesen 371 milliárd forintos keretösszeggel, amelyek a Csoporthoz tartozó Hiventures Zrt. és kiválasztott piaci alapkezelők közreműködésével valósulnak meg. Mindemellet a Hiventures korábbi programjai is változatlanul rendelkezésre állnak az azok iránt érdeklődőknek. A **Startup Mentő Tőkeprogram**²⁸ a sikeres, de a válság miatt tovább nem fejlődő startupok számára biztosít forrást 30 milliárd forintos keretből, hogy ezáltal tovább erősítse a hazai innovációs potenciált. A mentőprogram a már korábban kockázati tőkebefektetésben részesült startupok

---

²⁸ <https://www.valsagcsomagok.hiventures.hu/startup-mento> (Elérés: 2020. 06. 02.)

számára érhető el. Az alapján, hogy idáig milyen mértékű támogatásban részesültek, a Hiventures három kategóriába sorolja a támogatásért folyamodó vállalkozásokat:

1. *Mini csomag*: legalább 50 millió forintos befektetés. Az igényelhető forrás összege ekkor maximum 65 millió forint.
2. *Midi csomag*: legalább 100 millió forint értékű befektetés, validált üzleti modell, illetve B2C területen legalább 3000 aktív felhasználóval, vagy B2B területen legalább 100 ügyféllel vagy felhasználóval, vagy nagyvállalati ügyfeleket kiszolgáló startup esetén megrendelt pilottal rendelkezik, vagy legalább 10 millió forint árbevételt termelt az utolsó lezárt évben. Az igényelhető forrás összege ekkor maximum 100 millió forint.
3. *Maxi csomag*: legalább 100 millió forint értékű befektetésben részesült, továbbá legalább éves 50 millió forint árbevételt termelt az utolsó lezárt évben, teljeskörű menedzsmenttel, validált sales és marketing csatornákkal rendelkezik. Az igényelhető forrás összege ekkor maximum 150 millió forint.

A **KKV Mentő Tőkeprogram**²⁹ a bajba jutott, alacsony fedezettel rendelkező kkv-k számára nyújt támogatást, 41 milliárd forintos keretösszeggel, maximum 8 évre. Olyan vállalkozások folyamodhatnak támogatásért, amelyek minimum 100 millió forint árbevétellel rendelkeznek, az előző két üzleti év alapján nyereségesen működnek, a válság kezdete előtt nem álltak csőd- és felszámolási eljárás alatt, továbbá, ha jogosultak, igénybe veszik a hiteltörlesztési moratóriumot. Az igényelhető forrás összege 50 és 250 millió forint közötti, de maximum a 2019-es árbevétel fele.

A **Krízis Tőkeprogram I-II.** keretében bajba jutott stratégiai vállalkozásoknak biztosít eszközöket vállalat- és ingatlanfelvásárlásra, illetve tőkefinanszírozást

---

²⁹ <https://www.valsagcsomagok.hiventures.hu/kkv-mento> (Elérés: 2020. 06. 02.)

nyújt a gazdaság újraindításához. Az I. és a II. konstrukció keretösszege egyaránt 150–150 milliárd forint, amelyekre 500 millió forinttól igényelhető támogatás. A Hiventures által elindított **Krízis I. Tőkeprogramra**³⁰ 15 milliárd forintig igényelhető támogatás. A program három fő területre fókuszál:

1. Rekonstrukció: Tőkeági finanszírozás a nehéz helyzetbe került nem pénzügyi vállalkozások számára, növekedési pályára történő visszaállítás céljából.
2. Tranzakció: Belföldi vagy külföldi felvásárlási, továbbá összeolvadási tranzakciók finanszírozása, amelyben a felvásárló társaság legalább többségi magyar tulajdonban van, vagy az összeolvadás révén létrejövő vállalat többségi tulajdona magyar kézben marad.
3. Gazdaságfejlesztés: Tőkeági finanszírozás nyújtása olyan beruházásokhoz, amelyek valamely okból nem finanszírozhatók kizárólag önerőből és hitelből, ugyanakkor megvalósulásuk a hazai gazdaság szempontjából fontos.

Összegzés

A fentiek alapján látható, hogy az országos járvány nyomán megjelenő új finanszírozási lehetőségek rendkívül kiterjedtek, az újonnan fellépő válságot célzottan kívánják enyhíteni. Mindazonáltal a járványhelyzet lefutása, a digitális forradalom kibontakozása másfajta kihívások elé állíthatják a kkv-kat. A létrehozandó városi alapnak a fentebb részletezett, hatalmas mennyiségű forráslehetőségek mellett is lesz jogosultsága a helyi fejlesztésekben, ugyanis egy helyi szereplőnek nagyobb rálátása van az adott területen működő, azon banki eszközökkel nem, vagy nehezen finanszírozható vállalkozásokra, amelyek alkalmasak lehetnek tőkebefektetésre. Mindemellett az alap hosszabb távon képes támogatni a jogosult vállalkozásokat, kifejezetten a városi igényekre fókuszálva. Érdeemes továbbá azt is kiemelni, hogy a városi alap az országos intézkedések

---

³⁰ <https://www.valsagcsomagok.hiventures.hu/krizis-i> (Elérés: 2020. 06. 02.)

finomhangolásának lehet helyi eszköze, valamint, hogy a járványhelyzet elmúlása utáni gazdasági átalakuláshoz is adhat pótlólagos forrást a helyben működő vállalatoknak.

7.A finanszírozási hiány meghatározása

Az előző fejezetekből kiderült, hogy a város gazdasági helyzete, illetve fejlesztési céljai alapján a tervezett tőkealap a kkv-k finanszírozását tudja segíteni. A nagyobb vállalkozások beruházásait, illetve az infrastrukturális beruházásokat ezzel szemben más forrásból célszerű finanszírozni. Az előző fejezetekből az is látható, hogy bár az országos tőkealapok Nyíregyházán és a megyében jelen vannak, befektetéseik összértéke nem kiemelkedő, így finanszírozási hiány azonosítható.

A vállalati körben két kategóriában azonosítottuk az alap létjogosultságát és így a finanszírozási hiányhelyzetet:

- Helyi viszonylatban jelentős középvállalatok, illetve nagyobb méretű kisvállalatok – elsődlegesen a kiemelt ágazatokban, de bármely más ágazatban is, ahonnan megfelelő minőségű projektjavaslat érkezik. Esetükben egy-egy nagyobb mértékű fejlesztéshez, beruházáshoz kapcsolódhat a tőkebevonás, ezzel ezen vállalkozások szerepe a helyi gazdaságban tovább növekedhet.
- Új, innovatív vállalkozások, mikrovállalkozások. Esetükben azonban fontos megjegyezni, hogy alapvetően a Hiventures tőkealapjainak célcsoportját képezik, mely csakugyan (részben) MFB-forrásból működik, a létrehozandó városi alaphoz hasonlóan.

A kkv-k esetében fontos szempont lehet a generációváltás támogatása is. Esetükben a piaci hitel, mint finanszírozási forrás bevonása különösen is nehézkes, tekintettel arra, hogy egy ilyen vállalkozásnak sokszor nincs olyan pénzügyi háttere, illetve több éves múltja, amit egy bank elvár. Ezért tehát e kategória esetében különösen is fontos lehet egy korai növekedési szakaszra is fókuszáló tőkealap. Bár általánosságban elmondható, hogy a vállalatok legszívesebben vissza nem térítendő uniós forrást vennének igénybe beruházásaikhoz, a lekötetlen

források mennyisége a 2014 és 2020 közötti ciklusra elenyésző, a 2021-től induló ciklus esetében a forráslehívás indulása a költségvetésről szóló megállapodás hiányában bizonytalan, és várhatóan míg a rendelkezésre álló források mennyisége csökken, addig ezen belül a visszatérítendő forrásoké nő.

Bár jelen tőkealap várhatóan nem tartalmaz európai uniós forrásokat, azonban érdemes röviden kitérni arra, hogy az uniós forrásból megvalósuló pénzügyi eszközök előkészítéséhez a 2014-2020-as ciklusban az unió ún. ex-ante elemzést ír elő.³¹ Jelen tőkealapra az útmutató módszertani előírásai nem kötelező érvényűek, a finanszírozási hiányhelyzet számszerű meghatározása azonban elengedhetetlen, mivel ez támaszthatja alá a forrás odaítéléséről szóló döntést. Amint az előző fejezetekben láttuk, a vállalkozások finanszírozásában a tőkeági finanszírozás csak csekély súllyal, évente kb. 200 millió forint értékben jelenik meg.

A kis- és középvállalkozások jellemzően még nem tekintenek potenciális forrásként a kockázati tőkére, így az alap működéséhez elengedhetetlen a kockázati tőkével kapcsolatos ismeretanyag bővítése. Sok vállalkozás esetében a tőkebefektetés lehet az egyik legjobb vagy a legjobb finanszírozási mód, így a finanszírozási hiányt úgy állapítottuk meg, hogy figyelembe vettük a jelenlegi potenciális tőkeigényt, illetve azt, hogy kedvezőbb feltételeket figyelembe véve, a tőkebefektetések iránti uniós szintű keresletet tekintve mekkora lenne a források várható igénybevétele.

A fenti tényezők alapján a finanszírozási hiány számítási módja a következő:

- Nyíregyházán 2017-ben a KSH adatai szerint 10 156 1-4 fős, 503 5-9 fős, 262 10-19 fős, 140 20-49 fős és 68 50-249 fős vállalkozás működött. Ez összesen 11 129 vállalkozást jelent.

---

³¹ https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/thefunds/fin_inst/pdf/ex_ante_vol1.pdf (Elérés: 2020.04.21.)

- Az MFB Periszkóp országos felmérése³² alapján Magyarországon a vállalkozások átlagosan 36,7 százaléka tervez a következő egy évben külső forrást igénybe venni beruházásaihoz, ez Nyíregyházán összesen 4 084 vállalatot jelent.
- A vállalkozások egy része azonban a külső forrás igénybevételekor elbátortalanodik, akadályokba ütközik, így végül nem vesz igénybe külső finanszírozást, ezen vállalkozások arányát az MFB Periszkóp 41,8 százalékra teszi a régióban, ez 1707 vállalkozást jelent, így 2377 vállalat von be végül ténylegesen forrást.
- A magyar vállalkozások 1,7 százaléka tartja releváns forrásnak a tőkeági finanszírozást az MFB Periszkóp adatai alapján: 41 vállalkozás.
- Az átlagos beruházási igényekhez a 2014-2020-as fejlesztési időszak GINOP keretében forprofit vállalkozások által eddig megvalósított nyíregyházi projektjeinek értékét vettük alapul méretkategóriák szerint: mikrovállalkozásoknál 19, kisvállalkozásoknál 59, középvállalkozások esetében pedig 180 millió forint. Ebből 1,05 milliárd forint rövid távon meglévő finanszírozási igény adódik Nyíregyházán, mellyel lényegében megegyezik a különböző országos alapok aktív befektetéseinek értéke.
- Azonban tekintettel kell lennünk a megyében meglévő, illetve a jövőben várhatóan felmerülő keresletre is, azaz a később létrejövő vállalkozásokra (pl. startupok), kialakuló fejlesztési ötletekre is, melyek esetében releváns lehet a tőkeági finanszírozási forma. Az Európai Unióban átlagosan a vállalkozások 12 százaléka számára releváns külső forrás a tőke³³, így azzal számolunk, hogy a közeljövőben ez lehet jellemző Nyíregyháza

³² https://www.mfb.hu/backend/documents/MFB_Periszkop_2019_majus.pdf (Elérés: 2020.05.29.)

³³ <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/32765/attachments/1/translations/en/renditions/native> (Elérés: 2020.05.29.)

vállalkozásainak körében is. Ezzel az aránnyal számolva hosszú távon 6,6 milliárd forint finanszírozási igény adódik.

4. ÁBRA: A NYÍREGYHÁZI VÁLLALKOZÁSOK BECSÜLT MEGOSZLÁSA A TŐKEÁGI
FINANSZÍROZÁS VONATKOZÁSÁBAN

A potenciális finanszírozási hiány a különböző országos alapok befektetései révén már kielégített igény, illetve a hosszú távon felmerülő finanszírozási igény különbségéből adódik, mely 5,6 milliárd forint.

A létrehozandó alap számára megítélt forrást összegének meghatározása során több kiemelt tényező figyelembe vételét javasoljuk, így például:

- a már működő országos alapok aktuális gyakorlatát és tapasztalatát;
- a helyi döntéshozók által tapasztalt helybeni érdeklődést a felállítandó alap forrásai iránt;
- az egyéb helyi tőkealap-kezdeményezések előrehaladottságát és várható megvalósulását;

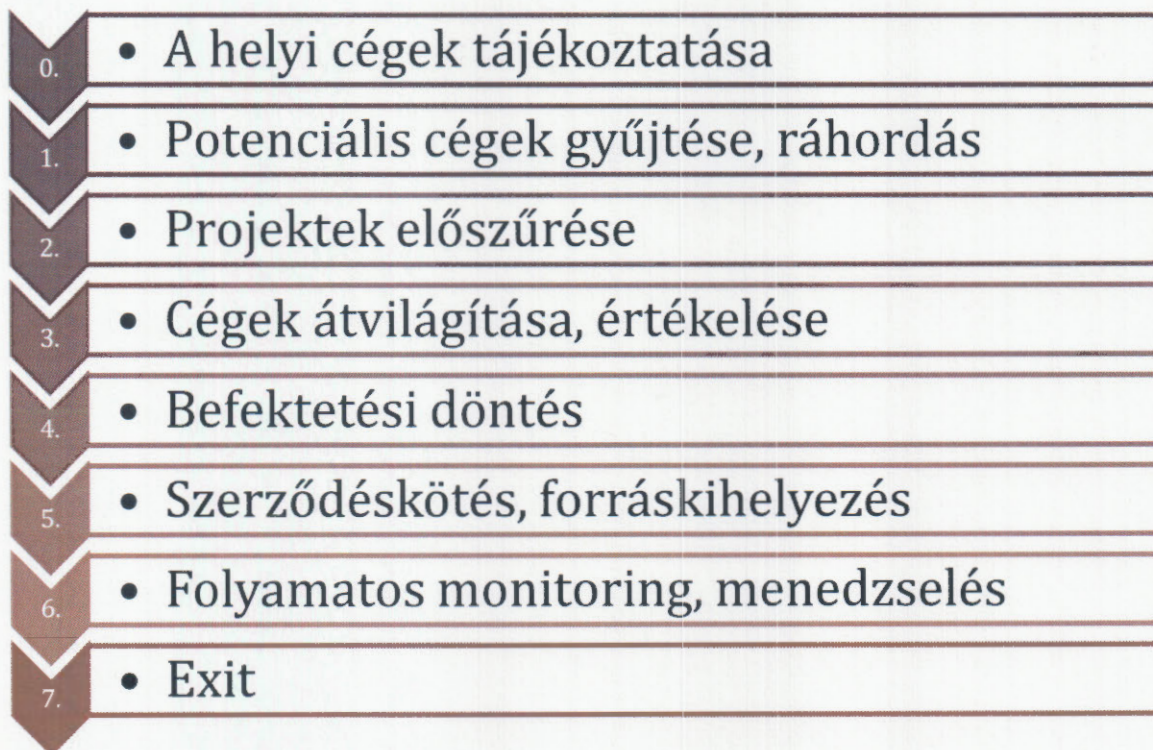
az aktuális gazdasági válsághelyzetben az alap által betölthető helyi fejlesztéspolitikai szerepet.

Az alap méretének meghatározására legalább három szereplő bevonásával kell sort keríteni (önkormányzat, alapkezelő, MFB Invest), szükség szerint más, helyi gazdasági szereplőkkel együttesen (pl. Nyíregyházi Városfejlesztési és Ipari Park Nonprofit Kft.).

8. Az alap működésének intézményi háttere

Ebben a fejezetben az alap működését, illetve annak intézményi hátterét tekintjük át, kiemelten bemutatva a város szerepét. Az alap működésének folyamatát az alábbi ábra mutatja be:

5. ÁBRA: AZ ALAP MŰKÖDÉSÉNEK FOLYAMATA

A következőkben az egyes folyamatokat, illetve azon belül is kiemelten a város, illetve az általa az alapban való részvételre kijelölt szervezet (például a Nyíregyházi Városfejlesztési és Ipari Park Nonprofit Kft.) feladatait tekintjük át.

Szereplők az alap működtetésében

Az alap indulásához az MFB Investnek döntenie kell az alapkezelőről. A városi alapokat a jelenlegi gyakorlat szerint az MFB Invest leányvállalata, a Focus Ventures Tőkealap-kezelő Zrt. kezeli. Az alapkezelő feladata az alap működtetése:

feladatai közé tartozik az értékeléshez kapcsolódó kritériumrendszer felállítása, figyelembe véve jelen tanulmány következtetéseit is.

A város részéről az alap munkáját a Nyíregyházi Városfejlesztési és Ipari Park Nonprofit Kft. tudja segíteni. Bár a társaság működése első hallásra talán távol áll egy városi alaptól, de 2019 óta befektetésösztönzési tevékenységet is végez a városban, ennek megfelelően bővítette állományát is. Menedzsmentjének agilis, vállalkozás-orientált szemlélete és kapacitásai alkalmassá tehetik a feladatokba történő bevonásra.

Egy városi alap működésének speciális jellegét figyelembe véve a hagyományos tőkealapoktól eltérően az alapkezelő mellett más szervezetek is jelentősebb szerephez juthatnak. A városi alap célja egy város, illetve az ahhoz kapcsolódó térség fejlesztése, ebből adódik a speciális jellege. Éppen ezért szükséges, hogy legyen a működtetésben résztvevő intézmények között olyan szereplő, aki ismeri a város gazdasági jellegzetességeit, a helyben működő vállalkozásokat, esetleg a vállalkozásokkal mindennapos kapcsolatban van. Ezért a lefolytatott mélyinterjúk alapján javaslatot teszünk arra is, hogy Nyíregyházán mely szervezeteket lehet érdemes még bevonni az alap működtetésébe az alapkezelőn kívül.

Az interjúk alapján tehát a potenciális vállalkozások gyűjtésére az alapkezelőn kívül a következő szervezetek lehetnek még alkalmasak:

- Nyíregyházi Városfejlesztési és Ipari Park Nonprofit Kft.;
- Magyar Kereskedelmi és Iparkamara megyei szervezete;
- Önkormányzat;
- Nyíregyházi Egyetem;
- PRIMOM Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Vállalkozásélénkítő Alapítvány.

A helyi cégek tájékoztatása

Általánosságban elmondható, hogy a tőkeági finanszírozást a vállalkozások kevésbé ismerik, így az alap sikeres működtetése érdekében elkerülhetetlen a

vállalkozók tájékoztatása a tőkeági befektetésekkal, illetve konkrétan a létrejövő városi alappal kapcsolatban.

Ennek a tájékoztatásnak a következő legfontosabb elemekre mindenképpen ki kell térnie:

- A fejlesztési célú tőkebefektetés során a befektető tulajdonhányadot szerez az adott vállalkozásban és tőkéjével fejleszti a céget. Hosszabb távon (pl. 5 év) a tőkebefektető a cégben szerzett részesedését értékesíti akár a tulajdonostárs, akár külső befektető számára (exit).
- A tőkebefektetés se nem hitel, se nem támogatás, hanem egy ezektől eltérő befektetési forma. Ezt a formát jellemzően az átlagosnál nagyobb kockázatú, viszont nagyobb növekedési potenciállal rendelkező projekteknel szokás alkalmazni, azonban ennek megfelelően az elvárt hozam is magasabb.
- A tőkebefektetés esetében az odaítélés szempontjai eltérnek a hitelek odaítélésekor megszokott szempontoktól. Ebben az esetben ugyanis nem fedezetre van szükség (hiszen nem rendszeres visszafizetéssel záródik le a projekt), hanem megfelelő üzleti tervre, de sokat számítanak a menedzsment képességei, illetve a vállalkozás eddigi teljesítménye is.
- A tőkebefektetések esetében szorosabb viszony alakul ki a befektető és a vállalkozás között, mint a hitelek esetében, ami már a tulajdonlásból is adódik. Ez egyfelől folyamatos kapcsolattartást és beszámolási kötelezettséget jelent, másfelől viszont összekapcsolódhat tanácsadással, mentorálással is a befektető tőkealap részéről. Tőkebefektetés esetében a követni kívánt stratégiáról is egyeztetni szükséges a befektetővel, így a vállalatvezető önálló döntési jogköre szűkül.
- A városi alap képes olyan befektetéseket finanszírozni, amelyek piaci körülmények között alapesetben nem valósulhatnának meg.

A helyben működő vállalkozások tájékoztatása azonban szintén nem egyszereplős feladat. A tájékoztatásban fontos feladat hárul az alapkezelőn kívül az MFB Investre, de nem megkerülhetők a helyben működő érdekképviselői szervezetek (pl. kamara) és az önkormányzat sem, hiszen ők azok, akik ismerik a helyi vállalkozásokat és el tudnak jutni hozzájuk. Itt tehát kiemelt feladat hárul a város által kijelölt szervezetre, mely workshopok, vállalkozói fórumok, interaktív honlap, könyvelői képzések, illetve tájékoztatóanyagok segítségével tudja elérni a helyi vállalkozói réteget. Az interjúk során azonban többen is említették, hogy a helyi vállalkozások több helyről is kapnak információkat, így egyfajta információs zaj alakult ki. Ennek köszönhetően végül a legfontosabb információk sem jutnak el a vállalkozásokhoz sok esetben. Ennek megoldása mindenképpen szükséges, ehhez össze kellene hangolni az egyes helyi támogató szervezetek vállalkozások felé történő kommunikációját.

Potenciális cégek gyűjtése, ráhordás

A tőkealap működéséhez szükséges, hogy a helyi vállalkozások ismerjék, illetve az arra érdemes vállalkozások tudjanak róla, hogy ez egy potenciális finanszírozási forrás számukra. A tőkeági befektetések ismertsége Magyarországon alacsony, így a vállalkozók jelentős része önmagától vélhetően nem gondol ilyen típusú finanszírozásra, ezért szükséges a potenciális cégek gyűjtése, a ráhordás.

Ezt egy olyan szereplő, aki nem ismeri alaposan a helyben működő vállalkozásokat, nem tudja eredményesen elvégezni, ami egyben rámutat a városi alapok egyik potenciális előnyére is: a helyi szereplők bevonása segítheti, hogy a vállalkozások bátrabban vonjanak be tőkeági finanszírozást.

A potenciális cégek gyűjtése elsősorban a város által kijelölt szervezet (Nyíregyházi Városfejlesztési és Ipari Park Nonprofit Kft.) feladata, de ebben a munkában segítségére lehetnek a korábban már említett szervezetek is.

Projektek előszűrése

Az előszűrés célja azon projektek kiválogatása, amelyeket utána érdemes részletesebben is megvizsgálni, lefolytatva a mélyreható személyes interjúkat. A projektek előszűrése azért fontos, mert így a részletes vizsgálatot nem kell lefolytatni olyan cégek esetében, amelyek projektjeire a tőkeági finanszírozás egyébként sem javasolt.

Az előszűrést szintén célszerű, hogy helyi szereplő végezze, tekintettel a vállalkozásokkal kapcsolatos meglévő ismeretekre, így itt is a Nyíregyházi Városfejlesztési és Ipari Park Nonprofit Kft. bevonását javasoljuk a feladat végrehajtására.

Cégek átvilágítása, értékelése, befektetési döntés

Az előszűrés után fennmaradt cégek esetében szükséges a részletes átvilágítás, értékelés végrehajtása. Míg az előszűrésnél inkább a kvantitatív szempontokra van lehetőség támaszkodni, addig a részletes átvilágításnál előkerülnek kvalitatív szempontok is: pl. a menedzsment képességei, a projektötlet megítélése, az üzleti terv vizsgálata.

A cégek átvilágítása és értékelése, valamint a befektetésről szóló döntés az előző lépésekhez képest több szereplőt igényel. Itt mindenképpen szükség van a tőkealap képviselőinek, mint befektetési szakembereknek aktív közreműködésére, de célszerű a városi szereplők bevonása is, tekintettel a helyi vállalkozásokkal kapcsolatos ismeretükre. Az átvilágításhoz, illetve a befektetési döntés előkészítéséhez mindenképpen érdemes lehet bizottságot létrehozni, melynek tagjai a Focus Ventures és a Nyíregyházi Városfejlesztési és Ipari Park Nonprofit Kft. delegáltjai mellett a Nyíregyházi Egyetem, a kamara, a PRIMOM és helyi közepes, illetve nagyvállalatok képviselői lehetnek (pl. a Nyíregyházi Foglalkoztatási Paktum tagjai közül kikerülve). Amennyiben egy-egy döntésnél

valamelyik tagnak kapcsolata van a pályázóval, azt a tagot érdemes az adott döntéshozatalból kizárni.

Szerződéskötés, forráskihelyezés

A szerződéskötés és a forráskihelyezés a kiválasztott vállalkozásokkal a Focus Ventures feladata.

Folyamatos monitoring, menedzselés

Azon cégek működését, amelyek részt vesznek a tőkeprogramban, szükséges folyamatosan monitorozni, menedzselni. Ez egyrészt egyfajta mentorálást jelent, másrészt pedig egy külső kontrollt, amely azt vizsgálja, hogy a vállalatok vezetése betartja-e a megállapodásban és az üzleti tervben foglaltakat. Itt tehát fontos a folyamatos párbeszéd a vállalkozásokkal, amelyben szintén kiemelt lehet a helyi szervezet (Nyíregyházi Városfejlesztési és Ipari Park Nonprofit Kft.) szerepe.

Exit

A tőkealap életében fontos fejezet a sikeres befektetések lezárása, a tulajdonrész értékesítése. Ez elsősorban az alapkezelő feladata, a Nyíregyházi Városfejlesztési és Ipari Park Nonprofit Kft. a sikerhez itt esetleg csak az új tulajdonos felkutatásában nyújtott segítséggel tud hozzájárulni.

9. Szabályozási keretek

A Nyíregyházi Városi Alap működésének teljeskörű jogszabályi megfelelőségének biztosításáért jelentős tekintettel kell lenni a forrás kihelyezésének összeegyeztetésére az európai uniós állami támogatási szabályokkal³⁴. A városi alapok forrása ugyanis az MFB Investtől származik, ami az államnak tudható be, így lényegében állami támogatásról van szó.

Annak biztosítására, hogy ez ne minősüljön tiltott támogatásnak, három lehetőség áll az alap rendelkezésére:

- Egyedi bejelentésre kerül sor az Európai Bizottság felé (notifikáció) a támogatási konstrukció jogszabályi megfelelőségének elfogadására. Ekkor a Bizottság az uniós versenyjogi jogszabályok adta keretek és az alap felállítása melletti érvek alapján folytatott vizsgálata alapján dönt, pozitív esetben jóváhagyja a konstrukciót.
- A vállalatok számára de minimis támogatás nyújtására kerül sor, mely lehetővé teszi adott vállalkozások számára adott feltételek mellett egy három éves időtartamban legfeljebb 200.000 euró összértékű támogatás nyújtását³⁵. (Ez a támogatás ugyanakkor kumulatív, azaz minden más forrásból kapott de minimis támogatással egybeszámítandó.)
- Az alapból nyújtott támogatás az általános csoportmentességi rendelet (ÁCSR)³⁶ valamely támogatási kategóriájában rögzített feltételeknek megfelelően kerül nyújtásra. Ezen feltételek gyakran nem csak a támogatás formájára és paramétereire, hanem magára az alapkezelőre is kötelezettségeket határoznak meg.

---

³⁴ Ld. az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése

³⁵ Ld. még: <https://tvi.kormany.hu/de-minimis>

³⁶ A Bizottság 651/2014/EU rendelete

Tekintettel egy vállalkozásfejlesztési alap felállításának folyamatára és befektetéseinek jellegére, illetve várható volumenére, állami támogatás bevonása esetén az ÁCSR-jogcímeknek való megfelelés nyújtja a leggyorsabb megoldást az alap felállítására és működtetésére.

Még az MFB Invest részvállalását megelőzően, az első hazai városi alap kecskeméti felállításának folyamatában egy olyan alap felállításának a gondolata fogalmazódott meg, mely kifejezetten városfejlesztési célú (nagy)projektek megvalósítását támogatja.³⁷ Amennyiben egy adott város megfelelő fejlesztési stratégiája tartalmazza a helyi vállalkozói szféra támogatását (Nyíregyháza esetében azzal összhangban, ahogy azt a jelen GAP-elemzés megállapította), illetve a további fenti feltételek is teljesülnek, akkor elképzelhető lehet az ÁCSR 16. jogcím alkalmazása a jelen elemzésben is felvázoltak szerinti városi alap elindítására. A vonatkozó jogcím ugyanakkor számos olyan feltételt tartalmaz³⁸, melynek nyomán a Focus Ventures által már elindított városi alapok számára más jogcímek alkalmazása célravezetőbbnek bizonyult.

A Nyíregyházi Városi Alap vonatkozásában a jelen tanulmányban megfogalmazott finanszírozási hiányhelyzet és a piaci kudarcok kezelésére hasonlóképp ezek a további ÁCSR-jogcímek lehetnek alkalmasak, egyben ezek teszik lehetővé az alap gyors felállítását és a befektetések célzottságát. Ilyen jogcímek lehetnek a regionális beruházási támogatásra (ÁCSR 14. cikk), az induló vállalkozásoknak nyújtott támogatásra (22. cikk), a kutatás-fejlesztési és innovációs támogatásra (25-26. cikk), vagy a helyi infrastruktúrára irányuló támogatásra (56. cikk) vonatkozó

---

³⁷ A városfejlesztési támogatási cél keretrendszerét az ÁCSR 16. cikkelye tartalmazza, mely lehetőséget ad akár 20 millió eurós, regionális városfejlesztési projektek támogatására, amennyiben az alap befektetése egy integrált fenntartható városfejlesztési stratégia megvalósítását támogatják – azaz a város vonatkozó fejlesztési stratégiai keretrendszerével összhangban kerülnek megvalósításra –, valamint az európai strukturális és befektetési alapokból társfinanszírozzák.

³⁸ Pl. a projekt támogatott finanszírozásának legalább 30%-a magánbefektetői forrásból kell, hogy származzon (azaz további, külső magánbefektetőket is be kell vonni a finanszírozásba); valamint az alapkezelőt nyílt, átlátható és megkülönböztetésmentes eljárás keretében kell kiválasztani, ami a jelenlegi jogértelmezésben Magyarországon közbeszerzési eljárás lefolytatását jelenti

ÁCSR-jogcímek, melyek esetében közös, hogy a befektetések tág spektrumát lefedik, egyben nem támasztanak külön feltételeket az alapkezelő kiválasztásának folyamatára, valamint nem követelik meg magánbefektető bevonását.